

„A spirituális modul a növendékek hitének elmélyülését, egyházi és teológiai jártasságát hivatott segíteni. Ezzel együtt is kérdés, mennyiben rajzolják evangélikusra a nyíregyházi szakkollégium karakterét.”

Szabadulni az előítéletek fogságából ▶ 5. oldal

„Dalokon, dalszövegeken keresztül is tanítom a nyelvet. Szóbeli vizsgakérdés, illetve feladat egy Republic-szám eléneklése vagy szövegeinek felmondása.”

Interjú Waseda Mika oszakai professzor asszonnyal ▶ 6. oldal

„A gyors és hatékony segítségnyújtás szándéka vezette az evangélikus és a református egyházat, amikor úgy döntött, hogy csatlakozik a MÖSZ által indított összefogáshoz.”

Éhínség Afrika szarván ▶ 13. oldal

Életmentő hit ▶ 2. oldal

Otthon a nyitott templomban ▶ 3. oldal

Emberhalászok Isten hálóójában ▶ 4. oldal

Hol az út vége? ▶ 11. oldal

Újra munkatársképzés a KIE-ben ▶ 13. oldal

Isten arcai a Napvető táborban ▶ 14. oldal

SEMPER REFORMANDA

„Mi azonban nem azt mondjuk, hogy látnunk kell, mennyire tele vagy szennyel, és hogy gyönyörköd-nünk kell benne, hanem azt tanácsoljuk és mondjuk: ha szegény és nyomorult vagy, jöjj, és használd a gyógyító orvosságot! Aki aztán érzi nyomorúságát és ínségét, az annyira megkívánja majd, hogy örömmel fut ide. Akik pedig nem becsülik, és nem jönnek maguktól, azokat útnak is eresztjük. Azt azonban tudják meg, hogy nem tartjuk őket kereszténynek.”

▶ Luther Márton:
Nagy káté
(Pröhle Károly fordítása)

FOTO: JERBEK CSEREPEŠ CSILLA

Augusztus 20. – esélyünk kitüntető évfordulója

„Hitünk szerint ez a Lélek – akit Pál apostol tömören az erő, a szeretet és a józanság lelkeként mutat be – vezette első királyunkat, Szent Istvánt, amikor valóban felülről kapott erővel, szeretettel és józansággal a krisztusi útban látta meg és jelölte ki a magyar nép jövőjét. Így született meg Magyarország. Vigyázzunk, nem a keresztény Magyarország született meg István uralma alatt! (...) Nyilvánvaló, hogy egy egész ország, milliós népével együtt soha nem lehet és nem is lesz egy az egyben krisztusi, azaz keresztény. De lehet a krisztusi értékek hordozója, szószólója, továbbadója.

FOTO: KISS TAMÁS

Nekünk, kései utódoknak, a Lélekből fakadó józansággal kell látnunk, hogy a krisztusi útra való térés minden nemzedék számára újra meg újra feladat, lehetőség, esély.

De semmiképpen sem örökölheto, stabil, magabiztos állapot! 2011-ben, jó ezer évvel Szent István király után is, igencsak aktuális egyik énekünk keserűen őszinte könyörgése: »Gyógyítsd konok pogányságunk!« – fogalmazott igehirdetésében Gáncs Péter evangélikus elnök-püspök augusztus 19-én, a Budai Református Egyházközség Szilágyi Dezső téri templomában.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) által – állami ünnepünk előestéjén – megtartott ökumenikus istentiszteleten a testvéregházak vezető személyiségei mellett részt vettek az állami, kormányzati szervek képviselői is, így – többek között – Réthelyi Miklós nemzetierőforrás-miniszter, Szászfalvi László egyházügyi, civilügyi és nemzetiségi államtitkár és Németh Zsolt külügyi államtitkár.

▶ Folytatás a 4. oldalon

Protestáns összefogás az afrikai éhezőkért

▶ **Hatvan éve nem látott mértékű szárazság sújtja az Afrika szarvaként emlegetett térséget. A perzselő nap-sütéssel és pusztító erejű széllel járó aszály elsősorban Szomáliában tombol, de Etiópiában és Kenyában is kritikus a helyzet. A súlyos ivóvíz- és élelmiszerhiány következtében több millióan kerültek közvetlen életveszélybe (becslések szerint több mint 12 millióan!). A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet (MÖSZ) augusztus 3-án tette közzé országos adománygyűjtő felhívását, mellyel az afrikai éhezőköt kívánja támogatni. Az összefogáshoz a Magyarországi Evangélikus, illetve a Református Egyház is csatlakozott. Az együttműködés részleteiről sajtótájékoztató keretében számoltak be augusztus 22-én, hétfőn a Millenáris Park Fogadjának épületében.**

Az üdítő- és szendvicsszentes sajtótájékoztatón Lehel László evangélikus lelkész, a segélyszervezet elnöki igazgatója elmondta: a MÖSZ első lépésben hárommillió forintos gyorssegélyt juttatott el partnerszervezetein keresztül az etiópiai Kobe menekülttáborába, és ezzel huszonötezer ember élelmiszeréhez kapcsolódott be. Helyszínre küldött munkatársuk azt térképezte fel, hogy a MÖSZ hosszú távon miként vállalhat szerepet a folyamatos ivóvíz- és élelmiszer-ellátás biztosításában.

FOTO: BELÉNYI DANIEL

▶ Folytatás a 13. oldalon

„Hittankönyvelés”

■ KENDEH K. PÉTER

Minden év augusztusában – szeptemberben az egyik legszebb feladata egyházunk kiadójának, hogy a gyülekezeteinkben, oktatási intézményeinkben folyó hitoktatáshoz biztosítsa a szükséges segédanyagokat. Ráadásul úgy tehetjük ezt meg, hogy a „célközösség” által mind tartalmukban, mind megjelenésükben szerethető hittankönyveinkre méltán lehetünk büszkéek.

A 2000-es évek elejétől elindult hittankönyv-megújítási program – ha nem fejeződött is be, de legalábbis – jelentős állomáshoz érkezett. A Magyarországi Evangélikus Egyház kerettantervéhez illeszkedő hittankönyvek közül az idei tanévkezdetre jelent meg az utolsó, eddig hiányzó, a *Világvallások közelebbről* című könyv. (Kiadónk teljes hittankönyv-kínálatáról lapunk 7–10. oldalán tájékozódhat az Olvasó.)

Nem céloim most, hogy hittankönyveinket értékeljem, és végképp nem lehet feladatom, hogy általában a Magyarországi Evangélikus Egyházban folyó hittanoktatásról alkossak képet, sokkal inkább a hittankönyvek értékesítő mutatóiból adódó kérdéseket szeretném megfogalmazni. Mivel tudom, hogy gyülekezeteinkben nem csak a Luther Kiadó gondozásában megjelent hittankönyvek forognak közkezen, továbbá az is lehet, hogy egy-egy könyvet akár több hittanos is használna, így a következő számokat nem lehet a mai evangélikus hitoktatás „sarokszámainak” tekinteni, arra azonban alkalmasak, hogy pár – inkább aggasztónak tűnő – jelenségre felhívják a figyelmünket.

A tizenkét évfolyam számára készült hittankönyveinkből az elmúlt öt tanévben összesen 46 150 példányt rendeltek gyülekezeteink, illetve oktatási intézményeink, azaz tanévenként 9230 példányt. Ez a szám akár soknak is tűnhet, ám ha elosztjuk a 12 évfolyam, illetve gyülekezeteink, intézményeink számával (nagyjából 300), akkor már korántsem utközünk ilyen biztatónan magas számba: egyes gyülekezeteinkben, intézményeinkben évfolyamonként évente átlagosan alig több mint 2,5 hittanos tanul (illetve használja egyházunk hittankönyveit) – csak az egyházközségeket figyelembe véve ez a mutató: 1,4.

A korosztályi megoszlás tekintetében még „érdekesebb” a kép. Míg az oktatási intézményekben az 1–6. és a 7–12. évfolyam hittankönyvei közel azonos mennyiségben lennek gazdára (529, illetve 792/év), addig a gyülekezeti hitoktatás esetében az arány: 3160 – 795, azaz gyülekezetenként a 12 évnél fiatalabbak közül évfolyamonként még 2 hittanosunk van, 12 év felett már 0,5 se. Tehát mintha az egyházközségekben a konfirmáció után meg is szűnne a szervezett,

tananyaggal rendelkező hitoktatás. És leginkább ez az, ami elgondolkodtató hittankönyveink fogyási mutatóit böngecsze.

Frázisszerű megállapítás, hogy a konfirmáció – nyomasztóan sok esetben – korántsem a konfirmált fiatal még szorosabb gyülekezeti kötődését eredményezi, hanem pont az ellenkezőjét. Jó esetben megmaradnak a konfirmanduscsoportokból a „kisifik”, de a rendszerezett hittananyag folyamata mintha végérvényesen megszakadna azon tizenkét-ti-

„...a rendszerezett hittananyag folyamata mintha végérvényesen megszakadna azon tizenkét-tizenéves fiatalok esetében, akik nem iskolai keretek között részesülnek hittanoktatásban.

zennégy éves fiatalok esetében, akik nem iskolai keretek között részesülnek hittanoktatásban.

Ahogy a közoktatás egyes tárgyai esetében, úgy a hitoktatás területén is a tizenéves feletti korosztály mintha „újratanná” a korábbi tananyagot. Mert elengedhetetlenül fontos a fiatal egész későbbi életére nézve, hogy az igazán fontos „ismeretanyaggal” pont abban az életkorban szembesüljön, amikor már nem elsődlegesen a tárgyi tudás elsajátítása a legégetőbb a számára, hanem az, hogy mindez, amit megtud a világról, az ember-ről, a történelemtől, a művészetről, öntudatát alakítsa, és segítsen megtalálni a saját helyét, életének értékét ebben a világban. Nagyon nem mindegy, mit tanul ilyenkor a fiatal, mi az elsajátítandó ismeretanyag a számára.

És mintha éppen a hittan maradna ki ebből a folyamatból – és mindaz, amit korábban tanult, bezáródna a gyermekkori „mesék” világába, amivel a „felőttnek” már nem nagyon van mit kezdenie. Mindaz, ami a hittan világa, a nem szükséges dolgok közé kerül, amivel nem kell megküzdenie, nem kell számolnia akkor, amikor pályát, életutat választ.

Természetesen nem tudom, mi lenne az a módszer, amellyel a kamasz-, illetve fiatal felnőtt korúak számára vissza lehetne adni a konkrét „tananyaggal” megtöltött hitoktatás lehetőségét és vágyát. De annyi bizonyos, hogy nem vehetjük természetesnek azt a látszatot, hogy tizenkét-tizenéves kor után már nincs mit „tanulni” hittanból, a hit világából – Istenről, Krisztusról, kinyilatkoztatásról. Mert tudjuk: igazából minden más „csak” ráadás – a befogadó, emberlétünknek értéket adó istenkapcsolat túl.

A szerző evangélikus lelkész, egyházunk Luther Kiadójának igazgatója

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Mennyei Atyánk, Jézus Krisztus Urunk Istene és Atyja! Templomunk csendjében, gyülekezetünk testvéri közösségében igédet hallgathattuk, és újra átélhettük bűnbocsátó kegyelmedet. Az ünnepi istentisztelet után lelkiileg feltöltődve indulhunk az élet okos istentiszteletére. Megköszönjük ajándékaidat, és kérjük áldásodat, hogy ránk bízott javiddal hűségesen sáfarkodjunk a világban. Légy velünk a hétköznapok útjain is.

[Lektor:] Urunk, kérünk, add nekünk naponként az egyház igazi kincsét, az evangéliumot. Ige nélkül céltalan a létünk, Krisztus nélkül hiábavaló a munkálkodásunk. Igédéllel éltsz, Krisztussal betöltöd minden szükségünket. Segíts, Urunk, hogy e világban élő néped ne adj a lényegét, ne hasonuljon a világhoz, de legyen képes Krisztusban megújulva közel vinni az evangéliumot az emberekhez. Áldd meg a keresztyénséget és evangélikus egyházunkat a békeség evangéliumának készségével.

Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Istenünk, bűnbánattal valljuk, hogy sokszor visszaéltünk téled kapott lehetőségeinkkel, ezért sok áldásod átokká vált a kezünkben. Önző nyereségvágygal fölépített mesterséges világunkban bűnös tetteink és vétkek mulasztásaink keserű gyümölcsait aratjuk. Könyörgünk, te adj bölcsességet és józan belátást vezetőinknek a gazdasági és lelki válság szorításában. Add, hogy állhatatosan keressük a kiutat, és megtaláljuk az igazi megoldást. Őrizz meg minket a gonosz indulatok, hazug ideológiák eluralkodásától. Szabadíts meg minket az ördög hatalmától, a hatalom ördögétől.

Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Mesterünk! Hamarosan megnyílnak az iskolák kapui, megkezdődik az új tanév. Könyörgünk az egyházi iskolákban folyó munkáért. Add, hogy pedagógusaink hitben hitelen kövessék tanításodat, és szeretetben elkötelezetteren neveljék a tanuló ifjúságot. Segíts, hogy tisztességgel végzett tanítói szolgálatunkkal hozzájáruljunk országunk építéséhez; testileg, lelkileg egészséges, hitben és tudásban megalapozott nemzedékek kerüljenek ki iskoláinkból. Áldd meg egyházunkat a mai magyar viszonyok között végzett tanítói, diakóniai és missziói munkáját.

Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Isten Báránya, aki hordoz a világ nyomorúságát, hordozz minket is kegyelmesen! Légy ma is áldott orvosa minden betegségnek és erőtlenségnek. Könyörülj a munkanélkülieken és a túlhajszoltakon, a munkában megfáradtakon, a pénz bűvöletében élőkön és a megélhetési gondokkal küszködőkön. Könyörülj a magányosokon és a széteső családokon, az erőszakot elkövetőkön és azt elszennvedőkön. Könyörülj a halálfélelemben élőkön, a halált okozókon és a halálba menekülőkön. Istenünk, aki véget vet a gonosz hatalmának, készíts fel minket örök országod eljövételére.

Jézus Krisztusért kérünk...

Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkés:] Atyánk! Gyermeki bizalommal tárjuk eléd könyörgésünket, mert tudjuk, hogy reményeinket meghaladó módon hallgatsz meg minket. Valószínűleg meg rajtunk és kötöttünk a te mindenkor jó akaratod!

[Gyülekezet:] *Ámen.*

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 10. VASÁRNAP – RÓM 4,1–8

Életmentő hit

A VASÁRNAP IGÉJE

meri az igazak útját...” És hozzáteszi: egyedül Isten látja, hogy itt a földön kik az ő szentjei. Ezzel együtt vallja, hogy az egyház nem választható el attól, ami belőle itt a földön is látható. Nem választható el az intézménytől, és nem választható el a hívők gyülekezetétől, de mégsem azonos velük. Ha azonos lenne, nem lenne a hit tárgya, hiszen „a hit (...) a nem látható dolgok létéről való meggyőződés”. (Zsid 11,1)

Pál apostol az egyházat alkotó, egyedül Isten által ismert szentekre utal, amikor a 32. zsoltár első két versét idézve azt írja: „*Boldogok, akiknek megbocsáttattak törvényszegéseik, és akiknek elfedeztetek bűneik. Boldog az az ember, akinek az Úr nem tulajdonít bünt.*” (Róm 4,7–8) Mert a valódi szenteket semmi más, mint az Istentől nem cselekedeteik miatt, hanem kegyelemből nyert bűnbocsánat teszi szentté. De hogy az egyház földi gyülekezetéhez tartozók közül Isten kinek nem tulajdonít többé bünt, az szemmel nem látható, azt ember nem ítéheti meg. Hiszen a kegyelemből nyert bűnbocsánat belső bizonyosság, és senkinek sincs a homlokára írva. Bár ezek a zsoltáros által boldognak mondott emberek a látható egyház gyülekezeteinek tagjai között rejtőznek, a látható gyülekezet nem csak belőlük áll. És a világ számára ez botránkozató. Éppen e miatt a botrány miatt nehéz az egyház valóságát hinni.

Pál apostol szerint Ábrahám hitt Istennek, és mivel Isten teljesítette, amit ígért neki, ez a hit számított be igazságául. Pontosabban Isten tette őt igazá azzal, hogy a lehetlenség ellenére véghezvitte, amit megígért: idős korában, a szülésre már biológiailag alkalmatlan korú felesége által gyermekkel ajándékozta meg. Pál a levél folytatásában úgy értékeli Ábrahám hitét, mint a holtat életre támasztó Istenben való hitet. Minden hívő atyjának is nevezi Ábrahámot, mert a valódi hit mindig azzal a reménységgel tekint Istenre, hogy ő képes megtenni, ami lehetetlen, képes a holtat életre kelteni. Akik ilyen hittel hisznek, azoknak Isten nem tulajdonít bünt, hanem beteljesíti rajtuk ígérteit: életre kelti őket a bűn halálából.

Akik most, amíg lehet, így épülnek be hitük által az újszövetség nem emberkéz alkotta templomába, Krisztus élő testébe, azok akkor is a feltámadt Krisztus testének tagjai lesznek, amikor a földi egyházban minden összedől, amit nem Isten keze épített. Akkor majd örömmel tapasztalják, hogy a most sokak által semmibe vett hitük révén Isten örök életre mentette meg őket.

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Imádkozunk! Istenünk, add nekünk mindenkor a bűnbocsátó irgalmasdallal vissza nem élő igaz hit ajándékát, hogy a végső napon Krisztus testének tagjaként mi is gyermekeidnek bizonyuljunk, és részünk legyen azok boldogságában, akiknek vétkei megbocsáttattak, és akiknek bünt többé nem tulajdonítás. Ámen.

Útban a mennyei liturgia felé

In memoriam Karl-Heinrich Bieritz

► **Meg kell szakítanom a Liturgikus könyv második kötetének ismertetését, hiszen most is, számomra is érvényes a Zsidókhöz írt levél utolsó fejezetének figyelmeztetése: „Ne feledkeztek meg vezetőitekről, akik az Isten igéjét hirdették nektek. Figyeljétek életük végére, és kövesseitek hitüket.” Olyan ember ment el a minden halandók útján, aki meghatározó személyisége és nagy tanítója volt az európai keresztyénségnek: Karl-Heinrich Bieritz professzor hetvenöt éves korában meghalt az észak-németországi Ihlowferfelnben.**

Ha egy távoli, ismeretlen teológus lett volna, akkor is meg kellene emlékeznünk róla, hiszen a 20. század második felében és a 21. század első évtizedében a legismertebb, legolvasottabb, legszélesebb tudásról számot adó teológus volt. Ennél azonban sokkal közelebb állt hozzánk.

Nem nagyon találkoztam olyan – németül valamit is tudó – lelkésszel, akinek könyvespolcán ne állna ott Bieritz professzor vagy harminc kiadást megélt alapkönyve az egyházi esztendőről: minden ünnepről és minden egyes vasárnapról gazdag, gyülekezeti szolgálatban jól használható ismeretanyaggal.

Lehet azonban ennél is jobban közelíteni: szerette Magyarországot.

Sokat járt itt: főleg turistaként, de nem idegenként. Kiváló nyelvértékét arra is használta, hogy betűzgette, tanulgatta a magyar szavakat. Nem is eredménytelenül: amikor megküldtem neki a frissen elkészült *Liturgikus könyv* példányát – hiszen mégiscsak ő volt a szakma „királya” –, ő maga betűzgetett ki sok mindent a tartalomjegyzékből, és végigböngészte a kötet egész teológiai alapvetését is. Viszontkérdései elárulták őszinte érdeklődését. Együtt örültünk, kérdezősködött a részletek iránt is.

De húzhatjuk még szűkebbre a kört. A Magyar Egyházzenei Társaság elnökeként egész teológiai alapvetését is. Viszontkérdései elárulták őszinte érdeklődését. Együtt örültünk, kérdezősködött a részletek iránt is.

De húzhatjuk még szűkebbre a kört. A Magyar Egyházzenei Társaság elnökeként egész teológiai alapvetését is. Viszontkérdései elárulták őszinte érdeklődését. Együtt örültünk, kérdezősködött a részletek iránt is.

De húzhatjuk még szűkebbre a kört. A Magyar Egyházzenei Társaság elnökeként egész teológiai alapvetését is. Viszontkérdései elárulták őszinte érdeklődését. Együtt örültünk, kérdezősködött a részletek iránt is.

Még ebben az évben szeretett volna ellátogatni hozzánk. Sok mindentől tudtunk volna vele beszélgetni, nemcsak azért, mert szerette a magyarokat, hanem azért is, mert jól ismerte a kelet-európai valóságot, és

evangélikus teológusként tudott rá reagálni. A találkozás már elmarad, pedig nagyon érdekelt a magyar liturgikus helyzet éppen úgy, mint a Balaton-felvidék gyönyörű tája és számtalan templomromja, a magyar emberek társadalmi helyzete és az egyházi élet alakulása.

Már csak munkáiban lesz közöttünk: nemcsak a liturgikus évről írt, ökumenikus szempontból is példamutató alpműve, hanem a közel ezeroldalas liturgikája, számos kötet, folyóiratokban megjelent tanulmányai, igehirdetés-előkészítői, prédikációi is kincsébányát jelenthetnek az igényes teológusoknak. Hazánk iránti szeretetét – úgy hiszem – legjobban azzal köszönhetjük meg, ha a jövőben több írását is közzé tesszük magyarul. Gazdagodni fogunk általuk.

A schmalkaldeni születésű professzor nagy ívű pályát járt be. Jenában végezte teológiai tanulmányait, ahol professzora asszisztenseként ott is maradt, teológiai doktrátust szerzett és tanított. Segédlelkész, később parókus volt az Északi-tengerben fekvő gyönyörű Rügen szigeten. Szuperintendensként folytatta munkáját, majd hamar elkötelezte magát az egyetemi oktatás mellett.

Lipcében kezdte tudományos karrierjét, majd Berlinben kiadóigazgatóként „tanított”, nem középiskolás fokon... Innen hívták meg a berlini Humboldt Egyetemre tanárnak, majd a Rostocki Egyetem gya-

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

korlati teológiai tanszékére professzornak. Hatalmas lexikális tudást tükröző írásain túl – melyek egyúttal az összefüggéseket meglátni képes tudósról is tanúskodnak – előadásai, személyes kisugárása, régít és újat ötvözni tudó teológuslátása nemzedékek mesterévé tette a gyakorlati teológia világában.

Száma az istentisztelet nem egy rész tudomány tárgya volt, hanem a mindent összefogó gyűjtő, ahol Biblia, egyháztörténet, tanítás, pásztori szolgálat, azaz minden található.

Nem egy írásában találkozottam azzal a gondolatsorral, miként függ össze a mennyei liturgia (angyalok éneke, Ézsaiás próféta, valamint a *Jelenések könyvének* leírása) a földi istentisztelettel. Akkor kerül minden a helyére, ha a földi összecseng a mennyeivel, a mi istentiszteletünk belesimul az Isten országának vég nélkül zajló istentiszteletébe.

Karl-Heinrich Bieritz elindult azon az úton, amelyen reményeségünk szerint részese és élvezője lehet az örök liturgiának, hiszen amit szem nem látott, fül nem hallott, Isten azt készítette el az őt szeretőknek.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (IF.)

Otthon a nyitott templomban

► Senki sem volt idegen vagy jövevény a pusztaföldvári evangélikus templomban augusztus 19-én este-éjszaka! És nem csak azért, mert a negyedik *nyitott templom éjszakája* rendezvény résztvevőit a szervezők – élükön a gyülekezet kántorával, *László Jenő Csabával* – egyforma szívéllyel fogadták, függetlenül attól, hogy a Nyugat-békési Egyházmegye egyik legkisebb gyülekezetének tagjai-e, vagy sem, az utca végéről érkeztek-e az alkalomra, vagy messzebből utaztak ide. Bár a padokon elhelyezett párnák puhasága, a mécsesek meghitt fénye, a frissítőként kínált szendvics és ásványvíz mind-mind hozzájárult a jelenlévők komfortérzetéhez, mégsem csak ezen apró figyelmességek miatt érezhették úgy, hogy itt: otthon vannak.

A templomban minden ember azt éli, hogy át, tapasztalhatja meg, hogy Isten családjához tartozik – tárta fel a rejtély nyitját a program csúcspontjának is nevezhető interaktív istentisztelet igehirdetője, *dr. Szabóné Mátrai Marianna*, a Déli Egyházkerület püspökhelyettese. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem Gyakorlati Intézetének vezetője Ef 2,19–22

együttesének zenés műsora is. A *Zenebarát Felebarátok* bizonygatója (és az istentiszteleten való szolgálata) azért is volt különösen meghatározó, mert kifejezetten erre az alkalomra, az *alapkő* témához illeszkedve válogatták össze és szerkesztették egy csokorba az elhangzó dalokat, illetve az azokat összekötő verseket, szövegeket.

FOTO: LÁSZLÓ JENŐ CSABA

Másrészt éppen száz esztendeje annak, hogy *Bolla Mihály* (1850–1916) jóvoltából megkezdődhetett a templom építése. Ez utóbbi eseményre emlékezve koszorúzták meg a pusztaföldvári származású, akkoriban már Budapesten élő, de a gyülekezet tiszteletbeli felügyelőjének tekintett miniszteri főtanácsos emléktábláját, illetve kapott helyet a programok között a templomépítés történetét bemutató tárlat.

A kiállított anyagok – tervrajzok, műszaki leírások, számlák, hivatalos

dásban volt részük, mint amennyi veszteség érte őket.

A hagyományosan a templomtoronyba vezető csigalépcsőn kialakított meditációs ösvény talán ezért is kapta idén *A tűz pusztít – a tűz meglevenit* címet, és talán a technika ördöge sem véletlenül intézte úgy, hogy az eredetileg beharangozott *Bakancslista* című film helyett végül *Az élet szép* című produkciót vetítették le.

A helyi *Búzavirág népdalkör* istenes népénekekkel készült, *Alföldi Csaba* békéscsabai orgonista Liszt-,

FOTO: ZSOLCZAI BALÁZS

László Jenő Csaba köszönti az éjszakába nyúló programra érkezetteket

alapján tartott, közvetlen, magával ragadó stílusú prédikációjában arról is szólt: Jézus mindenkinek felkínálja önmagát, annak lehetőségét, hogy ő legyen az élete alapja. A stabilitás mellett életprogramot is ajánl nekünk Krisztus, mégpedig azt, hogy életünk végéig benne bízva, rá támaszkodva növekedjünk, és illeszkedjünk egybe másokkal.

A Sarokkőről – és általában a kövek üzenetéről – tanuskodott a békéscsabai (jaminai) katolikus plébánia, a Jézus Szíve-templom ifjúsági

Az est központi témájának aktualitását két dolog adta. Egyrészt a közeljövőben tervezik letenni az új pusztaföldvári parókia alapkövét. A korábbi, lelkészlakásként, hivatalként és gyülekezeti teremként is használt paplakban ugyanis tavaly decemberben tűz ütött ki, majd télvíz idején le is bontották. Az új, ugyancsak többfunkciós épület tervei már elkészültek, az építési engedély is megérkezett, a kivitelezéssel azonban meg kell várni a közbeszerzési eljárás végét.

FOTO: ZSOLCZAI BALÁZS

Szabóné Mátrai Marianna és *Lászlóné Házi Magdolna* mögött a *Zenebarát Felebarátok*

levelek és így tovább – egy jelentős részére a már említett tüzeset után, az irattári anyag mentése során bukkantak rá. De nem csak az elvesztettnek hitt tervek előkerülése jelentette a tragédia egyetlen hozadékát. Amint *Lászlóné Házi Magdolna* helyi lelkész ez alkalommal is elmondta: úgy érzi, összességében több ál-

Buxtehude- és Mozart-műveket adott elő, *Zsolczi Balázs* kecskeméti evangélikus képzőművész pedig akvarelltanulmányait és absztrakt festményeit hozta el Pusztaföldvár nyitott templomába. Az augusztus 20-ába átnyúló programot gyertyafényes áhítat zárta.

■ VITÁLIS JUDIT

Nagybánhegyesi „nagyvizit”

Több mint harmincfős gyülekezet fogadta augusztus 17-én, szerdán délután a nagybánhegyesi egyházközség műemlék imaházépületébe rendkívüli közgyűlésre érkező *Gáncs Péter* püspököt, *Radosné Lengyel Anna* egyházkerületi felügyelőt, valamint *Ribár János* esperest és *Koszorús Oszkár* egyházmegyei felügyelőt.

A közgyűlés előre meghirdetett témája a gyülekezet, a gyülekezetépítés, illetve a gyülekezet épületeinek jövője volt. A nagybánhegyesi evangélikusok ebben az évben egykori iskolaépületeik után nyolcmillió forint-

tos kárpótlási összeget kapnak. Ennek felhasználása borzolja a kedélyeket a békési településen...

Az őszinte hangvételű, indulattól, konfliktusoktól sem mentes, csaknem kétórás közgyűlésen az egyházkerület és egyházmegye elnöksége arra kérte a nagybánhegyesi evangélikusokat, hogy ne csupán az épületek renoválásában lássák a gyülekezetépítés feladatát, hanem sokkal jobban becsüeljék meg *Lászlóné Házi Magdolna* immár huszonhárom éves, hűséges lelkipásztori szolgálatát. Továbbá bátorították a helyieket, hogy a jövő év elején esedékes általános tisztújítás során éljenek a presbitérium „renoválásának” lehetőségével...

► *EvÉlet-infó*

Megemlékezés és sírkőavatás Lajoskomáromban

► **Lajoskomárom lakói községük nagy szülőiteire emlékeztek augusztus 20-án. Az ünnepségen Szemerei János püspök mellett Decmann Tibor és dr. Labossáné Sánta Anikó evangélikus lelkészek, valamint Mojzer György római katolikus plébános működött közre.**

házközség püspöke avatta fel a lajoskomáromi evangélikus temetőben. Zenei aláfestéssel a helyi evangélikus fúvószenekar szolgált, *Szebek Attila* vezetésével. A püspök a kapernaumi százados története (Lk 7,2–10) alapján kiemelte, hogy ezt a római katonát a hite teszi példaképé számunkra, majd párhuzamot vonva folytatta: vitéz Hódy József

A kenyér közös megáldása után Decmann Tibor lajoskomárom-ényingi lelkész 1Tim 4,4 alapján a hálaadás fontosságáról prédikált. Ez a nap nemcsak az új kenyér, hanem a mindennapi kenyér ünnepe is – fogalmazott. Ugyanakkor a holnapi kenyérré, az örök élet kenyérére is emlékezett minket. Mert a földi kenyér az égnek a jele, magának Jézusnak.

Parttyák Zsolt polgármester ünnepi beszéde után adták át a díszpolgári címet. Születésének százhuszadik évfordulóján posztumusz *Lajoskomáromért* oklevelet és emlékérmét kapott *vitéz Hódy József*, aki a magyar katonai repülés egyik vezető szakembere volt.

Hódy József új sírkövét Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egy-

FOTÓK: ADÁMI MÁRIA

sem csak azért lehet példa, mert magas katonai kitüntetések kapott, hanem fontosabb az, ami ezek mö-

gött van. Az a hit, amelyből merített, amely őt felemelte.

■ A. M.

Vitéz Hódy (Hofbauer) József repülőmérnök ezredes életútja

1891. december 12-én született Lajoskomáromban, kisbirtokos családban. Középfokú tanulmányait a Székesfehérvári Felső Kereskedelmi Iskolában, a Bonyhádi Evangélikus Főgimnáziumban és a budapesti V. kerületi Állami Főgimnáziumban végezte. 1919-től a műegyetem gépészmérnöki karának hallgatója, 1923-ban gépészmérnöki oklevelet szerzett.

1911–1912-ben önkéntesként a császári és királyi 2. császárvadász ezredben szolgált. 1914-től 1917-ig a 19. gyalogezred tagja, majd a Wiener Neustadt-i (bécslőhelyi) repülőtisztviselő iskola elvégzése után a 32. repülőszázadban megfigyelő.

1923-tól a Magyar Királyi Légügyi Hivatalban szerződéses mérnök, később térképészeti műszaki tiszt. Ezt követően a szombathelyi repülőiskola üzemmérnöke, később a székesfehérvári kísérleti állomás navigációs oktatója, majd vezetője. 1938-tól a székesfehérvári Központi Repülőgépjavitó Üzem igazgatója és a fegyver- és bombaiskola parancsnoka. A második világháború alatt a Hadügyminisztérium repülő fegyverszaki előadója. 1945 tavaszán Ausztriában hadifogságba került.

Szabadulása után elbocsátották a szolgálatból, és minden illetményét megvonták, mert „szolgálatával járó (hivatali) működése az ország demokratikus szellemű újjáalapítását tevőlegesen nem szolgálja”. 1959-ig testvérével gazdálkodott, majd a lajoskomáromi termelőszövetkezet könyvelője, később növényvédelmi vezetője. Gyermekai nem születtek. 1976. május 24-én hunyt el.

Kitüntető évforduló

► Folytatás az 1. oldalról

Az ünnepi istentiszteleten természetesen részt vett *Pröhle Gergely* helyettes külügyi államtitkár, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője is.

Evangélikus személyiségek is jelen voltak a Néprajzi Múzeumban azon a másnap délelőtti ünnepségen, amelyen – *Orbán Viktor* miniszterelnök javaslatára, *Schmitt Pál* köztár-

gi Evangélikus Egyház nyugalmazott lelkésze a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje kitüntetését vehette át.

Radosné Lengyel Anna

Katolikus testvéreink hagyományos augusztus 20-i fővárosi szentmiséjét megelőzően, szombaton délután a budai Várban ökumenikus szertartás keretében megáldották az új búzából készített kenyeret. A Clark Ádám téren áldást mondott *D. Szabik Imre* nyugalmazott evangélikus püspök, a MEÖT elnöke is. A kenyéradás után, délután négy óra körül indult a díszes aratómenet a bazilikához, hogy az ünnepi szentmisén *Erdő Péter* bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek is megszentelje a mesterek kenyerét. (Az ugyancsak hagyományos Szent Jobb-körmeneten szintén részt vettek több keresztény testvéregház vezető képviselői.)

Hogy az este kilenc órakor kezdődött, mintegy félórás, látványos tűzijáték több száz ezres nézőseregéből hányan voltak evangélikusok, azt lapzártánkig nem sikerült megállapítanunk...

► EvÉlet-összeállítás

Bozorády Zoltán

sági elnök megbízásából – *dr. Navracsics Tibor* miniszterelnök-helyettes, közgazdasági és igazságügyi miniszter adott át magas állami kitüntetéseket augusztus 20. alkalmából.

A kitüntetettek között volt *Radosné Lengyel Anna*, Magyar Rádió felelős szerkesztő-riportere, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelő-helyettese, a Déli Evangélikus Egyházkerület felügyelője, aki a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetését kapta.

Közösséget építő és értékmegőrző hazai és határon túli ökumenikus lelkesítő szolgálataért, karitatív tevékenysége elismeréseként *Bozorády Zoltán Kornél*, a Magyarorszá-

Biztos alapon Hallgatóné Hajnal Judit kapta a Péterfy Sándor-díjat

► A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke szolgált igehirdetéssel augusztus 19-én a Győr-Moson-Sopron Megyei Közgyűlés ünnepi ülésén. Az árpádi Szent Jakab-templomban tartott ünnepség ökumenikus igeliturgiával kezdődött, melyben részt vett *dr. Pápai Lajos* római katolikus megyés püspök, *Gyűrű Ferenc* plébános és *Tóth András* református lelkész is.

Prédikációjában *Szemerei János* püspök Mt 7,24–29 alapján arról beszélt, milyen fontos a házépítésben és a lel-

mutatott: arra, amiről Krisztus beszélt. Mert a benne való hit ellenáll a viharoknak.

Fazakas Zoltán Márton, a Csornai Premontrei Prépostság kormányzó perjele köszöntőjében szintén a hit összetartó erejét hangsúlyozta. Igazi Szent István-i örökségünk: a krisztusi hit és a magyar haza – fogalmazott.

A megyei közgyűlés ünnepi ülésén adták át a megyei kitüntetési díjakat. A közoktatás területén végzett kiváló munkáért odaítélt Péterfy Sándor-díjat evangélikus pedagógus, *Hallgatóné Hajnal Judit*, a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ igazgatója vehette át (*képünkön*). A méltatás szerint az igazgató asszony „diákjai kimagasló tanulmányi ered-

FOTO: ADAMI MÁRIA

ki építésben a megfelelő alap. Milyen alapokon áll életünk, közösségeink, hazánk, nemzetünk útja? – tette fel a kérdést. *Szent István* király jelentősége abban áll, hogy ő biztos alapra

ményeit következetes, magas szintű oktatási-nevelési munkával segíti, amelyhez jó motivációs képessége, derűs tanári magatartása társul”

■ A. M.

Emberhalászok Isten hálójában

Ötödik éve Balaton-NET

► A Magyar Evangélikus Szövetség (Aliansz) augusztus 17–21. között már ötödik alkalommal rendezte meg – Balaton-NET elnevezésű – nemzetközi találkozót Balatonszemesen. Az Angliából az Euro-Keswick Partnership égisze alatt indult kezdeményezés célja, hogy néhány napon át mint egy hálóba (net) összegyűjtse a Krisztust követő embereket – felnőtteket és fiatalokat egyaránt –, akik az igei alkalmakon keresztül hitbeli erősítést nyerhetnek, a személyes kapcsolatok ápolása által pedig ötleteket meríthetnek szolgálataikhoz.

A gyakran határokon is átívelő barátságokból épülhet aztán a különböző felekezeteket átfogó, egymást támogató testvéri hálózat. Ebből azonban idén evangélikus híveink, úgy tűnik, kimaradtak... A személyi sportcsarnokban délelőttönként szép számmal összegyűlt hallgatók körében ugyanis „nagyítóval kellett keresni” a két protestáns „nagyegyház” képviselőit. Pedig a négy napból kettőn református, illetve evangélikus előadó szöveget egybeigyeztetve.

Csütörtökön reggel *Hajdú Zoltán Levente*, a közeli Szőlád református gyülekezetének lelképásztora, vasárnap *dr. Fabiny Tamás* evangélikus püspök beszélt. Rajtuk kívül az evangélikus női misszió vezetőjeként e sorok írója kapott meghívást, hogy a *Nők a társadalomért* címet viselő szemináriumi csoportban szóljon szolgálatairól.

Bár elvétve sikerült rábukkanni egy-egy kedves evangélikus ismerősre és református „atyafira”, szomorúan kellett tudomásul venni, hogy ez a tudósítás most olyan rendezvényről szól, amelynek ajándékával egyházunk tagjai – a tapasztalatok szerint – nem nagyon éltek. Kár, hiszen baptista, metodista és különféle szabadegyházi közösségekhez tartozó testvéreink remek lelki programmal gazdagították az idei augusztust.

A már említett délelőtti előadások mind a hétvége mottóját (*Sóval és tettel – Az élő és ható gyülekezet*) mélyítették el. Közülük *Hajdú Zoltán Leventé* emelném ki, aki izgalmas kihívásról számolt be. Va-jon megmenthető-e egy „halálra ítélt” kis település maroknyi református közössége? Ezzel a kérdéssel szembesült ő maga is, amikor tanulmányai végzetével püspöke a Balaton melletti apró faluba helyezte. Tíz év megfeszített „imahadjáratának” és szolgálatának gyümölcseként ma élet van Szőládon. Ahogyan ő fogalmazott: élő kövekből épült gyülekezet.

Amíg a felnőttek a csarnokban hallgatták az előadást, a gyermekekkel a szomszédos általános iskola épületében foglalkoztak a Vasárnapi Iskolai Szövetség munkatársai. Külön sátorban gyűltek össze a tinik, hogy együtt gondolkodjanak el a hétvége témájáról korosztályuknak megfelelő módon, kreatív játékokkal, interaktív beszélgetésekkel.

A délelőtti programjához tartoztak a szemináriumi csoportbeszélgetések, amelyeket a szervezők a közös tanulás alkalmának szántak. Nagy népszerűségnek örvendett a *Személyes evangélicizáció a munkahelyen vagy ahol élünk* című téma feldolgozása. Ugyancsak sokakat érdekelt az a szeminárium is, amelyben keresztény üzletemberek osztották meg tapasztalata-

a nyaralásra, kikapcsolódásra?! Csak nézzem meg a programfüzetet! A délutánok szabadok, de ha úgy tartaná a kedvem, fürödhetek, vagy a parton, a „Net-beachen” részt vehetek különböző közösségi játékokban is, a homokvárépítő-versenytől kezdve a röplabdabajnokságig. Aztán komolyra fordították a szót. A komló *Horgas Márta* győzött meg arról,

FOTO: BREBOVSZKY PÉTER

ikaról, hogyan lehet és kell okosan gazdálkodni a pénzzel, az idővel és a kapcsolati tőkével.

Egy másik helyszínen a *Válóháló* munkatársai szöveget az elvártak között végzett szolgálatokról.

Felelősek vagyunk testi-lelki egészségünkért – hangzott el azon a foglalkozáson, amelyet egy missziói közösség, a *Barnabás csoport* tagjai vezettek.

Angol nevet viselt – *Church Coaching* – az a szeminárium, amelyet a Balaton-NET főelőadója, *Johannes Reiner*, a Dél-afrikai Egyetem (Pretoria) professzora tartott. Az egykori Szovjetunióban született, majd húszévesen Németországba települt teológus szakterülete a missziológia, így a szemináriumi alkalmon is az „eredményes” belmisszióról szólt. Arról, hogy miként újítható meg a gyülekezet, miként készíthetőek fel a munkatársak küldetésük végzésé-

re, hogy ezek a nyári találkozások rendkívül sokat jelentenek azoknak, akik kisebb gyülekezetekben élnek. Az alkalmakon bátorítást, erőt nyernek, municiót gyűjtenek. A „hálózat” működik, ezt bizonyítja, hogy az itteni ismeretségekből egymást imádságban hordozó, felelős testvéri kapcsolatok születnek.

Pásthly Istvánné a Rákoshegyi Baptista Gyülekezetből első alkalommal jött el családjával a Balaton-NET-re. Számukra az tette vonzóvá ezt a találkozót, hogy tudták, itt minden korosztály megtalálja a hozzá illő társaságot. Különösen főiskolás *Zsófi* lánya miatt örült, aki a „gyülijükben” egyedül képviseli a fiatalságot. Itt azonban esténként nagyszerű programokat kínált az ifisátor.

A felvidékiek közül *Kohut György* né nyugdíjas papné szintén először járt Szemesen. Férjével együtt érkezett, aki Révkomárom, majd Po-

FOTO: JOFOLDI TUNDE

re. Esténként – Jézus szemléletes képét használva fel – a sóról és a világosságról, a keresztény ember megbízatásáról és felelősségéről szólt előadássorozatában.

Mi lehet vonzó egy ilyen – kissé zsúfoltnak is tűnő – balatoni programban? – tehetné fel most bármelyik olvasó a kérdést. És egyáltalán, miért kellene sajnálkozni azon, hogy mi, evangélikusok nem vettünk részt kellő számban ezen a találkozón?! A nyár a nyaralásé, a kikapcsolódásé, a pihenésé... Ezeket a kérdéseket a női szemináriumi alkalom végén magam is feltettem hallgatóságom néhány tagjának. Első reakciójuk egyöntetű tiltakozás volt. Már hogyan lenne alkalmas ez a Balaton-NET

szony mellett volt baptista lelképásztor. Most Léván élnek, ahol *György* immár nyugdíjasként szolgál a közeli roma gyülekezetekben. Ők azért jöttek, mert már annyiszor hallották, hogy milyen jó a Balaton-NET. Úgy döntöttek, kipróbálják. Nem csalódtak, ahogyan barátai sem, akiket magukkal hoztak erre a hétvégre. Három szóban foglalta össze élményeit: közeli, testvéri, építő.

Balaton-NET lesz jövőre is. A szervezők a felekezetközi alkalomra már most hívnak mindenkit 2012. augusztus 22–26. között Balatonszemesre. Mindenkit. Tehát bennünket, evangélikusokat is!

■ B. PINTÉR MÁRTA

Szabadulni az előítéletek fogságából

Roma szakkollégium indul Nyíregyházán

► **Nem vette fel a telefont sokadszorra sem, pedig megszerveztük rendesen: a tanárnő megbeszélte velem, hogy lenne itt egy újságíró, aki délután megkérdezné, miért is jelentkezik egy cigány lány abba a roma szakkollégiumba, amely a keresztény értelmiségi képzés érdekében, a mármár a társadalmi békét veszélyeztető magyar–cigány konfliktusok oldásáért kezdi meg működését az új tanévben. „Név nélkül!” – súgta kitarthatóan az újságíró, míg a tanárnő érvelt, ezerszer megtapasztalva már a kényes témánál, hogy ez segíteni szokott. A hívást mégsem fogadta a cigány lány.**

Máris létrejöhetne – mélyülhetne? – a többség-kisebbség konfliktusa, az unos-untalan hangoztatott előítéletek mentén... Ugye, hogy megbízhatatlan? Hisz megígérte!...

Pedig csak abba kell belegondolni, milyen nagyon nehéz az előítéletektől terhelt Magyarországon színre lépni: cigány vagyok, diplomát akarok, céljaim vannak! Mennyi a kételkedő és az ellendrukker! De belegondolhatunk abba is, milyen nehéz tizenhuszonegven ma Magyarországon egy vadidegennel arról beszélni: igen, élő hitem van, egyházam, közösségem... Hisz ki tudhatja manapság, mik a kérdező valódi szándékai, nem forgat-e ki minden egyes szót... Itt tartok az írásban, amikor csörög a telefon. A cigány lány az. Édesanyja telefonjáról hív, az övével történt valami... Na, ennyit az előítéletek érvényességéről meg arról, hogy bizonyára nehéz a romaságot megvallani, és nehéz hitet tenni.

Csilingelő vidámsággal tudatja, hogy ő az első és egyetlen roma lány, aki két tannyelvű hatosztályos gimnáziumban érettségizett, két felsőfokú nyelvvizsgája is van – hét pont választotta el az orvosgyógyásztól. Most harmadéves szülésznőhallgató a Debreceni Egyetem nyíregyházi karán, de nem zárja ki annak esélyét, hogy egyszer mégiscsak orvos lesz belőle, végtére az édesanyja épp most, negyvenöt évesen lett diplomás ápoló, alighanem az ország egyetlen roma származású főnövé!

– Indiai cserediáknak néztek először az egészségügyi karon, és csodálkoztak, mikor megszólaltam magyarul – meséli arra a kérdésre, milyen romaként a hazai felsőoktatásban. – A szociális munkás szakon látok pár roma fiút, és a szülésznőhallgatók között is van rajtam kívül még egy lány. Azt olvastam, az érettségizett romáknak mindössze egy százaléka megy tovább a felsőoktatásba. Nyilván anyagi okai is vannak ennek, no meg neveltetés kérdése is – teszi hozzá.

Bármily különös, a roma szakkollégiumban számára az a legvonzóbb, hogy a cigányságról tanulhat. Mert valódi, integrálódott család az övék: a bátyja ápolóként dolgozik szülővárosa kórházában, az öccse most tanulja egészségügyi szakiskolában az ápoló szakmát. Csak az apa „lóg ki a sorból”, ő egy fatelepen dolgozik. Vonzó az ösztöndíj lehetősége is, de ami a hitéleti kérdéseket illeti, erről nincs különösebben mondanója, természetes, ahogy reggel felkel a nap... Forgatja a Bibliát, egy keresztény kisegyház tagja.

Márciusban írták alá a történelmi egyházak képviselői, valamint a kormány képviseletében *Balog Zoltán*, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkóztatásért felelős államtitkára a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózat (KRSZH) létrehozásáról szóló szándéknyilatkozatot. A római katolikus egyház részéről a jezsuita rend Budapesten indítja meg a kollégiumot, a görög katolikusok Miskolcon, a reformátusok Debrecenben állítják fel az intézményüket, míg a Magyarországi Evangélikus Egyház a szabolcsi megyeszékhelyen, a Nyíregyházi Főiskolával együttműködve hozza létre a most induló tanévben a roma szakkollégiumot.

Az intézmény megszervezésével, indításával megbízott evangélikus lelkész, *Laborci Géza* hosszú évek óta a főiskola óraadója, jelentős tapasztalatot gyűjtött már a felsőoktatásban. Mindenekelőtt azt érzékelteti, hogy a szervezet alapító okirata pontosan megfogalmazza a célokat, alapelveket, kijelöli az utakat, s ez nem csupán az érintett fiatalok köztudottan hátrányos helyzetének kiegyenlítését célozza:

– Ma Magyarországon nyilvánvalóan nagyon feszült a roma–magyar viszony és az együttélés. Erre sokféle reakció lehetséges, de az a megfelelő, ha egy olyan magyar és roma értelmiség kialakításán, megteremtésén fáradozunk, amely a történelminek is mondható megbékélés kimunkálását kezdi el. Ez persze nem megy egyik napról a másikra, de a szakkollégium erre nyújt esélyt.

A *kulturális modul* például azt segíti elő, hogy a magyarok a roma, míg a cigányok a magyar kultúrát ismerjék, értsék meg minél jobban, és az elő-

ket. Fontos, hogy ne szakadjanak el családjuktól és attól a cigány közösségtől, amelyből jöttek. A kettős identitás megerősítése nélkülözhetetlen a roma értelmiségi szerep kiteljesítéséhez...

Ezt a már említett kulturális modulon kívül két másik is segíti. A *közismereti modul* belépő az értelmiségi elit világába, míg a *spirituális modul* a növendékek hitének elmélyülését, egyházi és teológiai jártasságát hivatott segíteni. Ezzel együtt is kérdés, mennyiben rajzolják evangélikusra a nyíregyházi szakkollégium karakterét.

– A négy történelmi egyház meg egyezése erre is választ ad: mindannyian a roma–magyar megbékélést, az ökumenikus szemléletet tartjuk elsődlegesnek, és mindegyik intézménybe felvesszük más felekezetből érkezőket, ilyen értelemben az evangélikusság a fenntartásra vonatkozik. De az azért nyilvánvaló, hogy az evangélikus lelkiség egy ilyen ügyben meg kell, hogy jelenjen, s ennek kimunkálására személy szerint nekem is vannak elképzeléseim. – mondja Laborci Géza. – Azért azt is látni kell, hogy fordítva ülünk a lovon: a szakkollégiumokat jellemzően alulról szervezik, maguk a diákok, amikor úgy gondolják, hogy az intézményben megszerezhető tudáson túl valamely speciális vagy részterülettel alaposabban kívánnak foglalkozni. A szakkollégiumban általában az oktatónak van a legkisebb szava, mert hogy az egy demokratikus képződmény!

Hogy a lelkiséggel összefüggésben milyen igények fogalmazódnak majd meg, azt most nem tudhatom – folytatja. – Úgy gondolom, a nagy kihívás az, hogy mai, 21. századi lelkiséget alakítsunk ki a főiskolások körében. Ez

Ahol már a legfiatalabbak is egymás mellett ülnek... – sárszentlőrinci pillanatkép

ítéletek oldódnak. Nagyon egyszerűen fogalmazva: a cigányok ne gondolják, hogy minden magyar rasszista, a magyarok pedig ne lássanak minden romában potenciális bűnözőt! Emberek, a Jóisten teremtményei állnak egymás mellett – ezen a platformon elindulhat a megbékélés.

A KRSZH alapító okirata fontos alapvetéseket rögzít, mindjárt az elején. Hogy a felekezeti hovatartozás másodlagos az ökumenikus szemlélethez képest, s hogy a szakkollégium másokért élő, keresztény értelmiségiakat akar képezni, akik figyelmesen és kritikusan gondolkodnak, tisztelve embertársaik véleményét és méltóságát. Képesek együttműködni és pontosan dolgozni, mások szolgálatára mozgósítva erői-

azért nagy kihívás, mert a hit átadásának évszázados tradíciói megszakadtak az elmúlt évtizedekben: amit a nagymamák hittek, azzal az unokák ma nem tudnak mit kezdeni, és nem is akarnak, de az Isten-kérdés azért ott van! Evangélikusként mi szabadok vagyunk abban, hogy a kérdést újrafogalmazzuk, együtt a diákjainkkal.

A nyíregyházi evangélikus roma szakkollégiumba eddig a város két intézményéből pályáztak. A jelentkezők között több szülésznőhallgató van a Debreceni Egyetem Egészségügyi Karáról, de vannak a Nyíregyházi Főiskola pedagógusképző szakirányairól éppúgy, mint a gazdasági vagy a műszaki karról.

Mire kíváncsiak, amikor a lehetőségéről tájékozódunk, érdekl-e őket, hogy például meg kell-e vallaniuk a hitüket? – kérdezzük *Molnár Erzsébet* megbízott vezetőtől, a spirituális modul felelősétől:

– Van, akinél nagyon fontos a hit, és már az előzetes beszélgetéseinkből kiderült, hogy valamilyen egyházi közösséghez tartozik; más esetekben a közéleti elkötelezettség játszik szerepet. De azt tudni kell, hogy túlnyomó többségük nehéz anyagi körülmények között dolgozik a diplomáért, és az itt kapható – akár negyvenezer forintos – ösztöndíj, illetve a biztos kollégiumi elhelyezés a legnyomósabb tényező.

Egyébként nemcsak gólyák, leendő elsősök, hanem felsőbb évfolyamra járók is jelentkezhetnek, ami azért nagy kihívás, mert mondjuk egy harmadévesvel csupán egy tanévben át dolgozhatunk együtt, és képesnek kell lennünk számára is olyan municiót adni, ami a céljainkhoz közelebb visz.

Egyébként mi is élünk a „pótfelvételi” meghirdetésének lehetőségével, továbbra is várjuk az önéletrajzokat, motivációs leveleket, és augusztus 26-án tartjuk az első szóbeli meghallgatást. A Nyíregyházi Főiskola honlapján lehet tájékozódni, vagy a *Facebookon* beírni: evangélikus roma szakkollégium.

Márciustól igen-igen rövid idő áll rendelkezésre a szervezéshez. Kimondottan jó helyzetet teremtett a Nyíregyházi Főiskola nyitottsága és az ügy iránti elkötelezettsége, hogy helyet biztosít a kampuszon, levéve a szervezők válláról azt a terhet, hogy külön diákokthont kelljen léte-

Jegyzetlapok (Napló, 2011)

Hittel és hit nélkül. Érdekes Tar-kovszkij-level 1982-ből: „A már megboldogult Landau (Nobel-díjas orosz fizikus) egyszer nagyon elgondolkodott azután, hogy tagadó választ adott a kérdésemre, hisz-e Istenben. Még a vele történt szerencsétlen kimenetelű baleset előtt. Hosszan hallgatott, azután azt mondta, hogy mégiscsak hisz.” A végén *Einsteint*, *Max Born*t, *Newton*t idézte, majd váratlan kijelentéssel zárta: „A valódi költészet hívók költészete. Istentagadó ember nem lehet költő.”

Hazafelé. Láttam az utcasarkon egy széttagosított madártetemet. Külön hevert a teste és külön a jobb szárnya. Ennél már kegyesebb halállal halt az az áramütött, öreg varjú, amelyet tegnap láttam a közeli kerítésen. Csőrét a téglán élesítette, úgy kiáltott segítségért. Állok, nézem a holt galambot, és mondom magamban: az ember is így pusztul, darabokra szaggatja az élet!

Eszembe jut hajléktalan barátom. Másfél évig látogattam, ha bementem a városba. Vittem, amit tudtam, ami felesleges volt. Nem követelt, szerényen beszélt, ha kérdeztem. Egy hideg téli éj után a padról lefordulva találtam vérvörös homlokkal. Akkor tudtam meg, csak ötvenkét éves. Vajon ki lehetett? Hogyan süllyedt a nincstelenek közé? Lehetett volna segítene rajta? Már nem kapjuk meg a választ: magával vitte néhány napja.

A kísérlet csődje. „A kereszténység nem tudta közömbösíteni az emberben a kegyetlenséget. Ma is olyan támadó kedvű, mint volt, mielőtt megkeresztelték. A kommunizmus – ez a pogány nevelési kísérlet – nem tudta közömbösíteni az emberben az agressziót. A szocialista népek, ha érdekeik kívánják, éppen úgy hajlamosak háborút viselni. Nyugaton a két nagy kísérlet csődje érzékelhetőbb, mint máshol” – *Márai* 1962-es naplójában olvasom a pontos összehasonlítást.

A hajlíthatatlan férfi írói és erkölcsi hűsége adja meg ennek a hitelességét. Hűsége az íráshoz és az élethez. Jegyzetlapja jelentős irodalmi teljesítmény, egy nagy európai elme szemlélődésének egyedülálló megfogalmazása. A *Márai*-napló felzaklat, felháborít, ironiája úgy hat, mint az ostorcsapás.

Halálhír. Késő este jött a hír. Szomszédom, a kedves, kilencvenéves tanító meghalt. Töprengek a csillagatlan éjben: a nagyszerű emberek nyomot se hagynak, úgy távoznak a földi világból. Mi meg lusták vagyunk és közönyösek; gyűlölködünk és pusztítunk.

A nyelv dallama. Olvasom, hogy nyelvünk magán- és mássalhangzóinak megoszlása, aránya szerint a tizedik legdallamosabb nyelv a világon. Az olasz első helyen van, s ami meglepetés számomra: a görög is a legjobbak között. Az arány nem is olyan rossz: 42 : 58. Az e hang minden eluralkodott, bizonyosan ezért van, hogy a külföldieknek mekegésnek tűnik, ha nyelvünket hallgatják. Most látom, szülőföldem ö-zése milyen hasznos lehetett volna, ha nem gúny tárgya olyan sokszor. Talán még *Károli Gáspár* uram is emelhetett volna be bibliás szövegébe, színesítette, gazdagította volna.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

■ VESZPRÉMI ERZSÉBET

Mosolya japán, humora magyar

Anyanyelvünket tanító, irodalmunkat fordító professzor – Oszakában

► **Waseda Mika professzor asszony a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium meghívására érkezett a Völgység fővárosába. Az Oszakai Egyetem Idegen Nyelvi Kara Magyar Tanszékének vezetője a gimnázium által – immár harmadik alkalommal – megrendezett Lotz János nyári diákegyetem résztvevőit a tanszékén folyó munkáról tájékoztatta. Beszélgetésünk során az is kiderült, hogy nemcsak a magyar nyelvet szereti...**

– Professzor asszony, engedje meg, hogy mindenekelőtt együttérzésemet fejezzem ki az orszagát és lakóit ért katasztrófa miatt.

– Valóban súlyos csapás ért bennünket. A földrengés és a cunami, valamint a sérült atomerőmű jelentős természeti, anyagi károkat okozott, és ami a legsajnálatosabb, emberi életet is követelt. Több ezer eltűnt személyt tartanak nyilván, velük együtt közel húszezer az áldozatok száma.

Bár a családunkat nem érte veszteség, mégis szeretném őszinte köszönetemet nyilvánítani a magyaroknak, akik azonnal adománygyűjtésbe fogtak, és használati tárgyakon kívül komoly pénzügyi segítséget nyújtottak népemnek. A *Vérző cseresznye- virág* elnevezésű jótékonyági koncert nagyon meghatott bennünket. A szolidaritás rengeteget számít nekünk lelkiileg is. Ahogy szép gesztus Hódmezővásárhelytől a japán fiatalok meghívása is. Segítenek begyógyítani a friss sebeket. Hálás szívvel gondolunk a segítőkész magyarokra.

2007-ben az Oszakai Idegen Nyelvi Egyetemet egyesítették az Oszakai Egyetemmel, a magyar immár főszakként is tanulható lett. De előbb, már 1985-ben is ismerkedhettek ezzel az érdekes és szép nyelvvel diákjaink, a magyar tanszék pedig, amelynek a vezetője vagyok, 1993-tól működik.

– Nem csupán magáról a nyelvről, hanem hazánk irodalmáról, történelméről is sokat megtudhatnak a hallgatók.

– Okamoto Mari nyelvész mellett Suzuki Hirokazu is erősíti tanári karunkat; ő középkori magyar történelemmel, Mátyás király korával foglalkozik. Barta László lektor szintén segíti a munkánkat. A státusban lévő kollégákon kívül óraadók is hallgathatnak diákjaink a magyar művelődéstörténet, az újkori magyar társadalom és a politikátörténet tárgykörében. A magyarságtudás eredményei és a magyar nyelv szerkezete is megtanulható.

– Mindezekhez rendelkezésre állnak tankönyvek, segédeszközök is?

– Részben. A magyar nyelv igen nehezen elsajátítható és nehezen oktatható; tanításának japán módszertana ismeretlen volt. Úgyhogy még ez utóbbit is nekünk kellett kitalálni.

– Ön is írt tankönyveket; nyelvtanári és tankönyvírói munkássága elismerésül kapta meg 1996-ban a Lotz János-émlékéremet. Amilyen nehéz munka lehet egy szakkönyv megírása, azért bizonyára szép alkotói folyamat is...

– Jó, hogy szabad kezet kaptam, saját elgondolásaim szerint dolgoz-

– Áprilisban kezdődik a tanév, és tizenöt hétig tart az első szemeszter. Ezután a hallgatók októberben jönnek vissza a második szemeszterre, ami szintén tizenöt hetes.

– Mekkora az érdeklődés a diákok körében a magyar szak iránt?

– Évente tizenöt hallgatót veszünk fel, négy évig tanulnak itt, vagyis évente összesen hatvan diák ismerkedik a magyar nyelvvel, történelemmel, kultúrával, heti öt – egyenként kilencvenperces – órában. Leginkább azért választják ezt a nyelvet, mert az angol, német, orosz és más „nagy” nyelvi szakra nehéz bejutni. Aki viszont ide jelentkezik, az nagyon megkedveli a szakját. Többen pályáznak magyarországi ösztöndíjra, elmélyülnek az ismeretszerzésben. Minden évben tartunk nyílt napot, ahol a középiskolásoknak beszélünk arról, miért jó magyart tanulni, miért ide felvételizzenek. November elején egyetemünk fesztivált rendez, ennek keretében színházi előadásokra is sor kerül, ahol a tanult nyelven adják elő a hallgatók a darabokat, japán feliratozással. Kedveljük a humoros műveket, *Karinthy Frigyes* írásaiból nagy sikerű előadás volt néhány éve. Azóta is kutatunk kevés szereplős, vidám színdarabok, dramatizált írások után.

– Nagyon érdekes, hogy a japánok értik a magyar humort. Mert a humor forrása igencsak más Önöknél és nálunk...

– Az életmód, a kultúra, az etikett tényleg nagyon eltérő. De mégis van közös halmaz, ez pedig a szójátékok csoportja. Mi különösképp szeretjük a szójátékokat, és erre a magyar nyelv is nagyon alkalmas. Nem mondom, hogy mindig és mindenki megérti ezt a nyelvi leleményt, mert azért kell hozzá a nyelv behatóbb ismerete.

– Azon gondolkodtam, milyen téma lehet tabu Önöknél, amellyel nem illik viccelődni. Talán az idősök, akiket feltétlenül tisztelnek, esetleg a császári család?

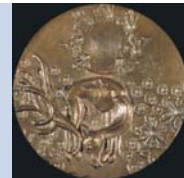
– Kétségtől nagyon tiszteljük az időseket, a megszerzett tudásukat, tapasztalataikat, de bizonyos esetekben lehet tréfálkozni velük, nevetni rajtuk. A császári család viszont egészen más dolog. Őket valóban nem illik tréfás darabokban, viccekben szerepeltetni. Egyébként ők is igen ritkán kommunikálnak az emberekkel. A második világháború után a márciusi katasztrófa volt az első eset, hogy az uralkodó megszólalt. *Akihito* császár rendkívüli televíziós üzenetben fejezte ki részvétét, és szólította fel az embereket, hogy „kéz a kézben”, együttes erővel igyekezzenek úrrá lenni a nehézségeken.

– Ha már a színházat említettük: a tradicionális japán színház merő-

ben él az európaiótól, a nyugatitól, akárcsak a zene. Azzal, hogy Japán nyitott a külföld felé, hatottak-e ezek a művészeti ágak a szigetország kultúrájára?

– Nagyon is. Lassan nekünk is furcsa lesz saját hagyományos zene- és színházművészetünk. Igazi ünnepi alkalom, ha ezeket láthatjuk-hallhatjuk. Természetesen féltve őrizzük értékeinket, de ahogy a köznapi viselet sem a kimonó, úgy az európai zene is jelen van a mindennapokban, szívesen hallgatjuk. Nekem például nagy kedvencem *Koncz Zsuzsa*, *Zorán*, *Tolcsvay László* és a *Republic* együttes. Olyannyira, hogy többek között ezeken a dalokon, dalszövegeken keresztül is tanítom a nyelvet. Szóbeli vizsgakérdés, illetve feladat egy Republic-szám elnéklése vagy szövegének felmondása. *Shakespeare* pedig annyira kedvelt országunkban, hogy egy japán társulat az egyik drámáját egyenesen Londonban mutatta be. Már hagyományos nálunk a klasszikus zene oktatása is.

A Lotz János-émlékéremet a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság alapította. Az elismerésben azok a határainkon túl élő hungarológusok részesülhetnek, akik hozzájárultak a magyar nyelvészet, irodalomtörténet, művelődéstörténet vagy a néprajztudomány megismertetéséhez; akik nagy jelentőségű kutató- és szervezőmunkát végeztek e területek valamelyikén. Az emlékéremet az ötévente megrendezett hungarológiai kongresszusokon adják át.

– Ön nemcsak tanár, hanem műfordító is.

– Olykor nem könnyű megküzdenni az írók nyelvezetével. A japán is használ hosszú, összetett mondatokat, de például *Krasznahorkai László Északról hegy, délről tó, nyugatról utak, keletről folyó* című művének néhány mondatát szét kellett bontanom. Kedves munkám volt még *Esterházy Péter Hahn Hahn grófnő pillantása* című könyvének a fordítása.

– A nyelv, az irodalom után evezünk más vizekre, minthogy az Ön számára a magyar művészet is kedves. Egy magyar keramikumművész, *Geszler Mária Garzulyt és munkásságát Sárkány József háromnyelvű kötete mutatja be; japánra természetesen Ön ültette át a szöveget. Az is érdekes, hogy a keramikus egészen különös körülmények között lett közeli ismerőse.*

– Budapesten az egyik művészeti galériában lettem figyelmes Mária egyik mellszobrára. Ott állt egyedül, magányosan, és valami elmondhatatlan szomorúságot sugárzott magából. Ez nagyon megfogott engem. Mindenképpen szerettem volna találkozni az alkotójával. Sikertelt a személyes kapcsolatfelvétel, s akkor derült ki, hogy épp otthonomhoz közeli

helyre, Nagoya-Sagába igyekszik. Ez 1996-ban történt. Azóta Mária szoros szálakkal kötődik a japán kultúrához, többször járt hazámban; művészetében japán motívumokat és technikákat használ fel. Kimonógyűjteményéből kiállítást is rendeztek már. Valahányszor Magyarországra jövök, mindig szakítunk időt az egymással való találkozásra.

– Ez pedig minden évben megtörténik.

– Igen, évente egy hónapot itt töltünk. Felkeressük a múzeumokat, a különböző tájegységeket. Bonyhádon is másodszor járunk. A Lotz diákegyetem főszervezőjétől, *Lenczné Vrbovszki Judittól* két évvel ezelőtt azt kértem, hogy vigyen el a közeli településen, Sióagárdon lévő hízműzeumba. Csodálatos élmény volt.

– Elcsodálkoztam én is, mikor megtudtam, hogy működik Önöknél egy hízműzeum, amelynek professzor asszony a vezetője.

– Nem, nem a vezetője, csak a tagja vagyok. Egy kedves hölgy vezeti a

csoporthoz, aki két évig itt élt Magyarországon, mert a férje itt dolgozott. Ő addig beiratkozott egy kézműves iskolába, ahol elsajátított néhány magyar hízműfajtát, köztük például egyik kedvencemet, a kalocsait. Még oklevelet is szerzett belőle. Ő tanít lelkesen bennünket.

– Professzor asszony valóban elkötelezett hazánk iránt, hisz annyi területet igyekszik megismerni s az ismereteket továbbadni...

– Nem mondhatjuk, hogy Japánban tömegesen ismerik már Magyarországot, a magyar nyelvet és irodalmat, de az említett alkotókon kívül *Ady*, *Petőfi* szava is eljut hozzáink. *Madáchtól Az ember tragédiája*, *Kertész Imre Sorstalansága* szintén olvasható japánul. A magyar népmese is rendkívül népszerűek, és *Bálint Ágnes*, *Janikovszky Éva*t sem kell külön bemutatni. *Marék Veronikának* meg egyenesen kultusza van odahaza.

– Egyik kedvenc előadója, *Zorán egy sorával köszönöm meg a beszélgetést: „Én is hiszek egy-két szép dologban...”, abban, hogy ilyen távoli országok lakói néhány kivételes személynél segítségével közel kerülhetnek egymáshoz.*

■ V. GÄNSZLER BEÁTA

Dr. Lotz János (1913–1973) nyelvészprofesszor Milwaukee-ben született. Az Egyesült Államokba a jobb megélhetés reményében kivándorolt család 1920-ban hazatelepült. Tanárai már kora gyermekkorában felfigyeltek Lotz éles eszére, szorgalmára. 1921–32 között a bonyhádi gimnázium kitűnő és aktív diákja volt. A Pázmány Péter Tudományegyetemen is hamar felfedezték tehetségét. Mint egyetemista *Kosztolányi Dezső* magántitkáraként kevéske bevételre tett szert.

Tehetsége, felkészültsége érdemessé tette őt az Eötvös József Collegiumba való felvételre. Itt *Gombocz Zoltán* nyelvész hatott rá olyannyira, hogy ő is ezen a pályán indult el. Professzora két éves ösztöndíjhoz juttatta a stockholmi egyetemen; itt germanisztikát és filozófiát hallgatott. Huszonhárom évesen a Stockholmi Magyar Intézet igazgatója lett, hat évvel később már egyetemi tanár.

1947-ben a New York-i Columbia Egyetem vendégprofesszora. 1967-ben Washingtonban a Center for Applied Linguistic nyelvészeti kutatóintézet vezetője; 1969-ben a George Washington-díj kitüntetettje. 1973-ban a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti tagja lett. Számos publikációja jelent meg. Hatvanévesen hunyt el szívrohamban.

– Nekünk, magyaroknak mindig megtisztelő és örömteli, ha valaki érdeklődik a számunkra „édes anyanyelv” iránt. Az pedig csodálatra méltó, ha külföldi művelői professzori szinten.

– Igazság szerint először nem is a magyar nyelv érdekelt. Angol szakos voltam az egyetemen, és édesapám unszolására eszperantóul tanultam. Ő eszperantista volt, s azt mondta, ezzel a mesterséges nyelvvel könnyen boldogulok Európában. Igaza volt. A hetvenes, nyolcvanas években nagyon népszerű volt az eszperantó, nemcsak a nyelv, hanem a szellemisége is. Ennek révén jutottam el 1980-ban Magyarországra, s mindjárt rabul is ejtett az ország. Két évet tanultam az Eötvös Loránd Tudományegyetemen, azóta foglalkozom a magyar nyelvvel.

hattam, ez egyszerű volt. Igyekeztem a gyakorlatra helyezni a hangsúlyt, hisz a cél az, hogy a diákok elsajátítsák a magyar nyelvet. Az egyetem könyvtárából mintegy három ezer kötetet – magyar szakkönyveket, szépirodalmi és egyéb munkákat – kölcsönözhetnek ki. Ez a magyar gyűjtemény a tokiói magyar nagykövetség, a Magyar Tudományos Akadémia és a Nemzetközi Hungarológiai Központ felajánlásaiból gyűlt össze, illetve két lelkes japán kutató is tetemes mennyiséggel gyarapította az állományt. Amit még nagyon szeretnénk létrehozni, az a japán-magyar, magyar-japán szótár. A közreműködők mindannyian elfoglalt emberek, ezért lassan halad a munka, de bízunk az elkészültében.

– A tanév rendje Önöknél eltér a nálunk megszokottól.

A Luther Kiadó hittankönyvei a 2011/2012-es tanévre

► **Összeállításunkban (lapunk 7–10. oldalán) bemutatjuk a Luther Kiadó hittankönyveit, illetve a hitoktatást segítő egyéb kiadványait, bízva abban, hogy ezzel megkönnyítjük a lelkészek, hitoktatók tanév eleji készülődését. Tudjuk, hogy egy-egy tanév kezdetén az iskoláskorú gyermekeket nevelő családok számára igen nagy tehertélt jelent az új tankönyvek beszerzése, ezért hittankönyveinket szeptember 30-ig kedvezménytel árúsítjuk.**

A Magyarországi Evangélikus Egyház hittantervéhez illeszkedő tankönyvek

Lacknerné Puskás Sára

Isten ajándékai

Hittankönyv 6–7 évesek (I. évf.) számára

A könyv fejezeteinek többségében Isten azon ajándékait bontogatja, melyekkel a hétköznapi életben mindenki találkozik. Szeretnénk a természetet Isten teremtett világaként, emberi kapcsolatainkat Isten ajándékul nekünk adott jó rendjeként látni. Ez a „vallásos környezetismeret” kibővíti még a gyülekezeti környezet alapfokú ismeretével. A sorra kerülő bibliai történetek egy része is az iménti témák köré csoportosul, elmélyíti és a Jézustól tanult megvilágításba helyezi őket. A másik hangsúly az ünnepekre – karácsonyra, húsvétra – való felkészülésre, biblikus tartalmuk megismerésére kerül.

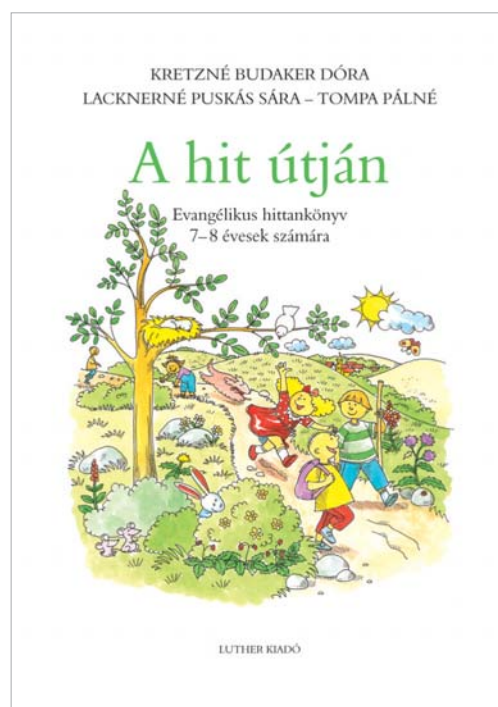
- A4, 64 oldal + színes melléklet, ragasztóköttött, **590 Ft** helyett 531 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 60 oldal, irkafűzött, 972 Ft

Kretzné Budaker Dóra, Lacknerné Puskás Sára, Tompa Pálné

A hit útján

Hittankönyv 7–8 évesek (II. évf.) számára

Ábrahám, Jákob, József, Mária és József meg a tanítványok. Életükön, útjukon az Isten hívását követő élet szépségeivel, ajándékaival, életet mentő szabadításával és persze nehézségeivel haladnak. A karácsonyi és a húsvéti történet pedig elvezet bennünket annak felismeréséig, hogy a hit útjára Isten Jézus Krisztusban ugyanúgy hív mindannyiunkat, mint a Biblia lapjairól ismert „nagyokat”. A könyv is segíteni szeretne abban, hogy ne csak képzeletben, hanem valóságosan, egy egész életen keresztül járassunk a hit útján.

- A4, 132 oldal + színes melléklet, ragasztóköttött, **980 Ft** helyett 882 Ft.
Tanári kézikönyv: A4, 79 oldal, irkafűzött, 900 Ft

Baranyayné Rohn Erzsébet, Schaller Bernadett, Tillai Zsófia

Isten cselekszik

Hittankönyv 8–9 évesek (III. évf.) számára

A harmadik osztályosoknak szóló hittankönyv hat témakörben mutatja be a címben megfogalmazott üzenetet: Isten cselekszik.

Az első fejezetben az őstörténeten keresztül megláthatják a gyerekek, hogy Isten elítéli a bűnt. A második fejezet leckéin keresztül megérthetik, hogy Isten a bűnös embert nem veti el magától: szól hozzá, és igéjével keresi őt. A harmadikból megtanulhatják Izrael történetén keresztül, hogy Isten nem feledkezik meg övéiről és ígéreteiről. A Sínai-hegyi szövetségekötés megmutatja, hogy Isten mit kíván népétől, s hogy mit jelentenek Isten parancsolatai a mindennapokban.

Az ószövetségi történetekből már megis-

mert üzenet az újszövetségi történetekben, példázatokban csúcspontot ér el (negyedik fejezet). A gyerekek megláthatják, hogy Isten nem veti el a bűnös embert, hanem Jézusban bocsánatot, irgalmat kínál; s azok, akik ezt a bocsánatot elfogadják, Isten követőivé válhatnak. Így kerül elénk az ötödik fejezetben a tanítvánnyá lett Máté, illetve Pál apostol személye, valamint az ószövetségi Jónás próféta.

Az utolsó fejezet – *Isten közösséget ad* – lehetőséget nyújt arra, hogy azokat a tanulókat, akik szüleikkel együtt lazábban kötődnek az egyházhoz, közelebb segítsük a gyülekezet-hez.

- A4, 140 oldal, ragasztóköttött, **980 Ft** helyett 882 Ft.
Tanári kézikönyv: A4, 80 oldal, irkafűzött, 1300 Ft

Koczorné Heinemann Ildikó, Pintér Zsuzsanna

Isten közöttünk van

Hittankönyv 9–10 évesek (IV. évf.) számára

A könyv szervesen kapcsolódik az első három osztály anyagához. A címe hordozza azt a mondanivalót, amelyet együttes munkánk közben mindig szem előtt tartottunk: Isten közöttünk van. Nem valahol távol, számunkra elérhető helyen tartózkodik, ahova már alig-alig hallatsz ki el a hangunk. A könyv fő fejezetei: *Jézus csodái; Jézus példázatokkal tanította az embereket; Jézus eljövételére készülünk; Emberek Isten szolgálatában; Megvalljuk hitünket.*

A tanári kézikönyvben a legtöbb leckénél a tananyag feldolgozásához megadtunk egy alternatív módszert is, amely a szerep-, illetve drámajátékon alapszik, és a gyerekek tevékenységére épít.

- A4, 156 oldal, ragasztóköttött, **980 Ft** helyett 882 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 120 oldal + melléklet, irkafűzött, 1350 Ft

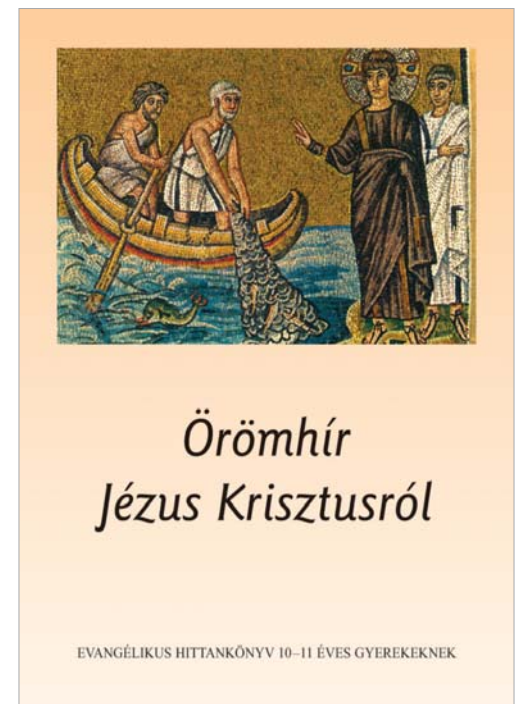

Solymár Mónika, Sólyom Anikó

Örömhír Jézus Krisztusról

Hittankönyv 9–10 évesek (V. évf.) számára

Az ötödik évfolyam tantervéhez készült az *Örömhír Jézus Krisztusról* című tankönyv és tanári kézikönyv, mely Jézus Krisztus személyét, életét, munkásságát mutatja be. Az átadandó tananyag nem csupán az evangéliumokban található Jézus-történetek bemutatása, hanem az adott történet hangsúlyainak és

jelentőségének megismertetése, illetve a Jézus Krisztussal kapcsolatos többi történettel való összekapcsolása.

Az egyes leckék feldolgozása hasonló. Az adott témát, történetet írásbeli feladatokon és beszélgetéseken keresztül mélyíti el a csoport. Minden leckében megjelöltük, hogy a Biblia mely szakaszát olvassuk el. Fontosnak tartjuk, hogy ebben az életkorban már ne csupán egy képes vagy gyermekbiblia legyen a tanuló előtt, hanem magát az *Újszövetséget* olvassák. A leckéket általában két olyan feladat zárja, amely játékos, kreatív formában ismétli a tanult anyagot. A tananyag elmélyítéséhez hozzájárulnak a tankönyv színes képei is.

- A4, 178 oldal, ragasztóköttött, **980 Ft** helyett 882 Ft
Tanári kézikönyv: letölthető PDF formátumban a www.lutherkiado.hu/tanarikeszi-konyv oldalról.

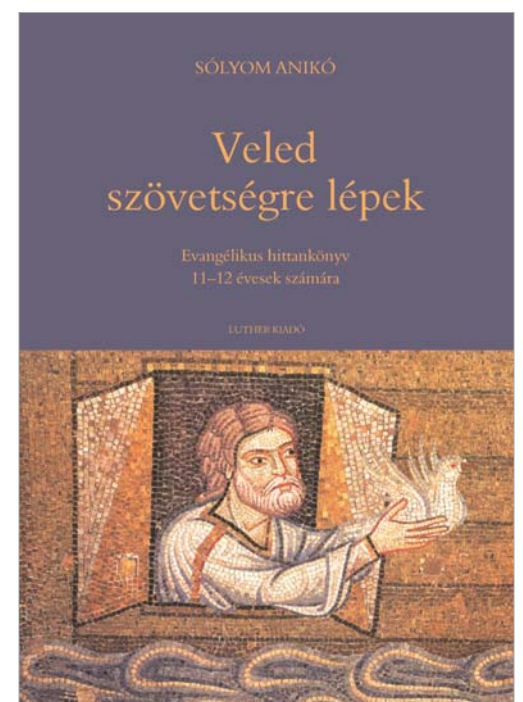
Sólyom Anikó

Veled szövetségre lépek

Hittankönyv 11–12 évesek (VI. évf.) számára

Veled szövetségre lépek! – Mózes első könyvének ez a mondata (1Móz 6,18) szólít meg egészen személyesen a hittankönyv címlapján.

Nem egyszerűen csak Nőének, nemcsak Ábrahámnak vagy Izrael népének mondja Isten ezeket a szavakat, hanem az *Ószövetség* lapjain, a hittanórákon, bibliaórákon nekünk is. Veled szövetségre lépek! Mit tesz Isten veled? Azt mondja, hogy veled lesz, segít, támogat, véd, veled megbeszélheted az ügyeidet, tőle nem kell tartanod.

Ebben a hittankönyvben és a hozzá tartozó *Ószövetségi olvasókönyvben* megismerkedhetünk azzal, hogyan kötött Isten szövetséget az emberekkel a világ kezdetétől fogva többször is. Hogyan hívta el őket, hogyan gondoskodott róluk; de arról is szó lesz, hogyan büntette meg népét, amikor az elfordult tőle. Minden történetben megláthatjuk Isten féltő szeretetének jelét, és megtapasztalhatjuk, hogy aki hozzá hűséges, azt megsegíti az Úr.

Hálásak lehetünk Istennek, hogy mindezeket az eseményeket úgy ismerhetjük meg, hogy tudjuk: Jézus Krisztusban Isten új szövetséget kötött az emberiséggel. Vele szövetségre lépek! – ezt nekünk már Jézus mondja, akiben Isten egészen közel jött hozzánk.

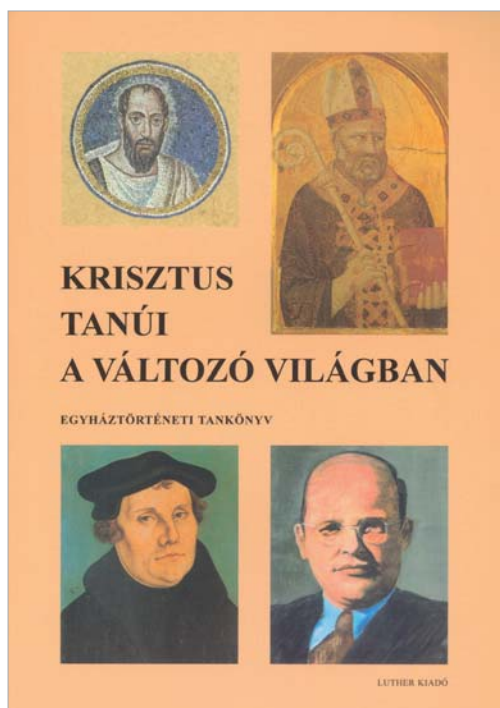
(A *Veled szövetségre lépek című hittankönyv a korábban használt Ószövetségi hittankönyvet helyettesítő tankönyv.*)

- **Hittankönyv:** A4, 96 oldal, ragasztókötött, ~~780 Ft~~ helyett 702 Ft
- Olvasókönyv:** A4, 128 oldal, ragasztókötött, ~~620 Ft~~ helyett 558 Ft
- Tanári kézikönyv:** letölthető PDF formátumban a www.lutherkiado.hu/tanarikiado oldalról.

Sárkányné Horváth Erzsébet,
Trajtlerné Koppányi Ágnes

Krisztus tanúi a változó világban

Hittankönyv 12–14 évesek (VII–VIII. évf.) számára

A tankönyv kiemelkedő egyháztörténeti személyiségek életén és munkásságán keresztül a keresztény egyház kétezres éves küzdelmeibe ad betekintést. Az olvasmányok középpontjában – bár *emberekről szólnak* – Jézus Krisztus alakja áll. *E személyek bemutatásánál a fő szempont az, hogy miként munkálkodott rajtuk keresztül Krisztus, és miként teljesítettek koruk kihívásai között a tőle kapott megbízatást, az evangélium hirdetését.*

A bemutatott személyek különböző történelmi korokban éltek. A tankönyv egységét az az alapgondolat adja, amelyet a címlapon ábrázolt személyek – Pál apostol, Augustinus, Luther és Bonhoeffer – vallottak. Ez a teológiai gondolat pedig a következő: hit által, kegyelemből váltattunk meg Krisztus által.

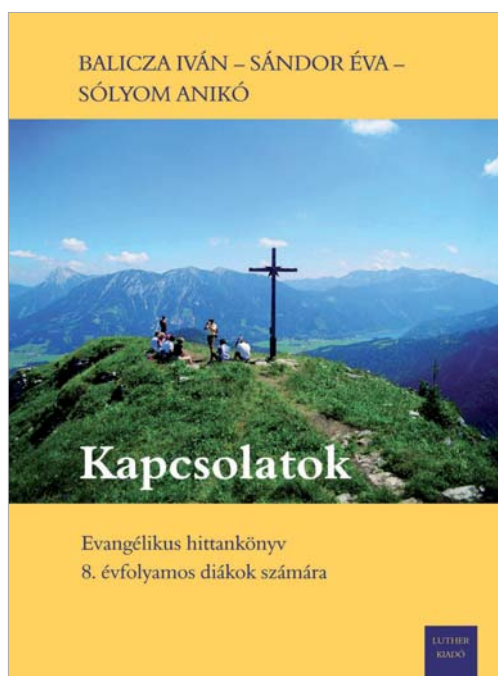
A kötet anyaga válogatásra ad lehetőséget. Az egyháztörténeti személyiségeket bemutató fejezetek mellett bevezető, összefoglaló, kitekintő egységeket is tartalmaz, amelyek segíthetik a tanulóknak az egyháztörténet egészében való tájékozódását. A tankönyv nemcsak az iskolai oktatásban, hanem a gyülekezeti hittan- és bibliáórákon, valamint a szeretetvendégségeken is használható. Sokoldalú alkalmazásához a hozzá tartozó tanári kézikönyv gazdag forrásanyaga, önálló és csoportos munkára, számonkérésre alkalmas feladatgyűjteménye is nagy segítséget nyújt.

- A4, 188 oldal, ragasztókötött, ~~900 Ft~~ helyett 810 Ft
- Tanári kézikönyv:** A4, 268 oldal, ragasztókötött, 2400 Ft

Balicza Iván, Sándor Éva, Sólyom Anikó

Kapcsolatok

Hittankönyv 13–14 évesek (VIII. évf.) számára

A *Kapcsolatok* cím arra utal, hogy életünket nem elvonultan, egy lakatlan szigeten rendezzük be, hanem minden rezdülésünket kapcsolatban éljük meg. Kapcsolatban élünk önmagunkkal, egymással és a világgal. Mindezeket pedig áthatja az Istennel való kapcsolat, hiszen hitünk nem életidegen, nem elméleti kereszténység, hanem út, amin járhatunk, erőforrás, amire támaszkodhatunk, és mindent átfogó szeretet, amely értelmet ad az életünknek.

A könyv témái:

Az ember – Az ember Isten teremtménye; Az emberi méltóság és az ember feladata; Bűn a világban

Kapcsolatban önmagunkkal – Helyes önismeret; Értékeink; A személyiség kibontakozása; Önmagunk és mások megítélése; Kísértések; A lelkiismeret; Bűn, büntetés, megbocsátás

Kapcsolatban embertársainkkal – Családi közösség; Barátság, baráti közösség, Az ellenség és a megbocsátás ereje; Férfi és nő kapcsolata; Házasság; Válás; Magány és kirekesztettség

Kapcsolatban a természettel és a társadalommal – Az ember és a természet; Az emberi társadalom; Hazánk és nemzetünk; Munka és hivatás; Gazdagság és szegénység; A társadalom kiközösítettjei; Ünnepeink; Válás és világnézet

Kapcsolatban Istennel – Imádság; Gyónás; Szentségek – a keresztség és az úrvacsora; Is-tentisztelet; Egyház és gyülekezet; Keresztény felekezetek; Szenvedés, halál; A feltámadás reménye

A Szentháromság egy igaz Istenről – Az Istenről szóló tanítás; A Jézus Krisztusról szóló tanítás; A Szentlélekről szóló tanítás

- B5, 105 oldal, ragasztókötött, ~~490 Ft~~ helyett 441 Ft
- Tanári kézikönyv:** B5, 96 oldal, ragasztókötött, képmelléklettel, 980 Ft

„Közelebb...” sorozat

A „Közelebb...” olyan, öt tagból álló füzet-sorozat, amely a 15–17 éves korosztályt szólítja meg elsősorban, hiszen alapvetően gimnáziumaink 9–10. évfolyamos tananyagához készült.

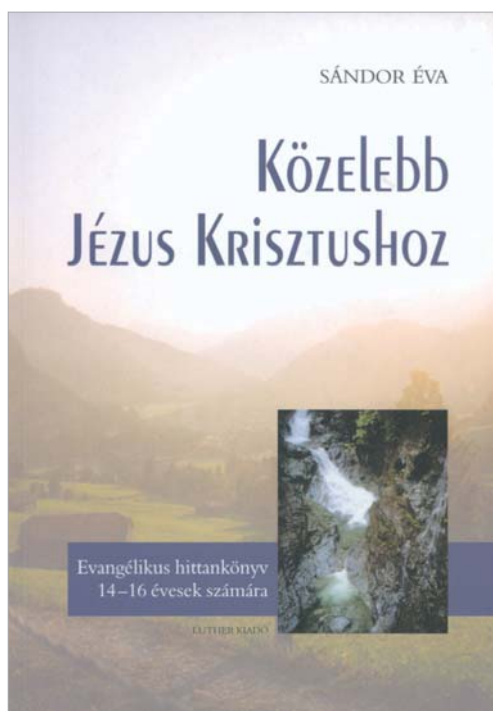
Az öt füzet öt olyan tantervi témát dolgoz fel, amely a négy- és nyolcosztályos gimnáziumban eltérő felépítéssel, de tematikájában nagyrészt egymást átfedve fordul elő. A „Közelebb...” sorozat füzetei arra vállalkoznak, hogy egyrészt kielégítsék mindkét iskolatípus tankönyvigényét, másrészt segítsék az egyházi iskolán kívüli oktatást is. Ajánljuk füzeteket gyülekezeti ifjúsági és bibliáórákhoz, illetve a konfirmációs vagy a felnőttoktatáshoz is.

Sándor Éva

Közelebb Jézus Krisztushoz

Hittankönyv 14–16 évesek (IX–X. évf.) számára

A nyolcosztályos gimnáziumok 10. osztályos és a négyosztályos gimnáziumok 9. osztályos

tananyaga részben fedi egymást. Mindkettő tartalmazza a *Jézus, akit Krisztusnak vallunk* fejezetet. A *Közelebb Jézus Krisztushoz* című tankönyv a kétféle tananyagot két színnel jelöli: a négyosztályos gimnáziumokra vonatkozó alaptananyag fekete színnel, a nyolcosztályos tagozatra vonatkozó további tananyag pedig bordó színnel található mind a tankönyvben, mind pedig a tanári kézikönyvben.

A tankönyv zöld keretben elhelyezett szövegi gondolatindító imádságokat vagy meditációkat tartalmaznak. Használhatjuk őket órakezdetkor meditációként vagy egyszerűen illusztrációként. A kötet másik fontos jellemzője, hogy minden fejezet végén egy-egy vers, imádság vagy meditáció olvasható. Ezek elhangozhatnak a tanórán, de a tanulók elvashatják házi feladatként is.

A tanári kézikönyvben nagyon sok szépirodalmi utalás található. (Ezek az idézetek megtalálhatók a tanári kézikönyv végén lévő *Szemelvényekben*.) Minden hittanárt arra bátorítunk, hogy éljen a tankönyv és a tanári kézikönyv által felkínált képzőművészeti és szépirodalmi lehetőségekkel, s használja azokat akár az óra kezdeténél, akár a befejezésénél.

A négyosztályos tagozaton fontos a tanulók gyülekezeti hátterének felmérése. Erre a tanterv két tanórát ír elő. E bevezető rész érdekességé tételehez nyújt segítséget az 1. fejezetben található játékgyűjtemény.

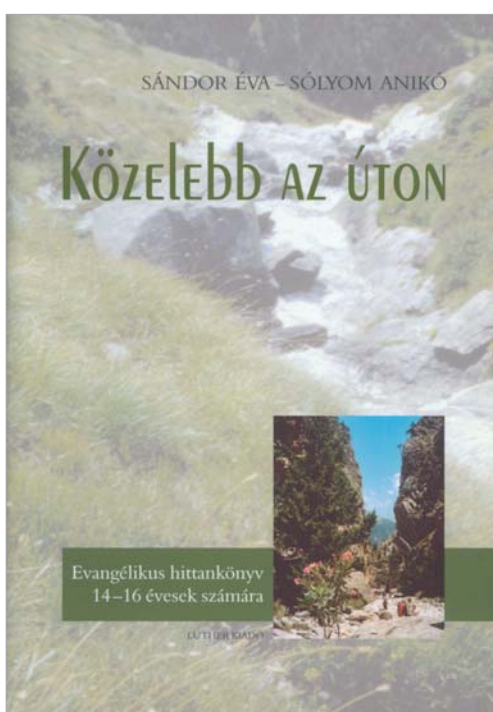
A tanári kézikönyv bizonyos leckékkel kapcsolatban részletesen kidolgozott játékokat, ötleteket tartalmaz. Mindenkit arra biztatunk, hogy próbálja ki és fejlessze tovább a tanári kézikönyvben található drámapedagógiai ötleteket és szituációkat. S ne felejtjük el: a legnagyobb öröm, ha megengedjük, hogy diákjaink megtapasztalják az evangélium valóságát.

- A4, 80 oldal, ragasztókötött, 620 Ft helyett 558 Ft
- Tanári kézikönyv:** A4, 96 oldal, ragasztókötött, 1390 Ft

Sándor Éva, Sólyom Anikó

Közelebb az úton

Hittankönyv 14–16 évesek (IX–X. évf.) számára

Sorozatunk igen sokoldalúan felhasználható tagja a *Közelebb az úton* című füzet. Tematikus megközelítése miatt jól alkalmazható az iskolai oktatáson kívül is.

A tantervben szereplő *Útravaló* témakörök feladata mind a négy-, mind a nyolcosztályos gimnáziumban az új, eddig nem tárgyalt evangéliumi történetek feldolgozása, illetve az újszövetségi levelek témáival való ismerkedés. A beszélgetések kiindulópontját az újszövetségi levelek témái, nem pedig általános etikai vagy dogmatikai kérdések határozzák meg. (Ez utóbbiak tárgyalása a 8. és 12. évfolyam anyaga.)

A nyolcosztályos gimnáziumokban ebből az anyagból csak néhány téma fér bele a rendelkezésre álló körülbelül nyolcórás keretbe. Itt az *Újszövetség* könyveinek alapos megismerésekor van mód a páli levelek tematikus feldolgozására. Ekkor a válogatás szempontja elsősorban az legyen, hogy a téma segítse a páli levelek megismerését. (A választást megkönnyíti a tanterv is.)

Ebben a füzetben is használjuk a négy- és nyolcosztályos gimnázium anyagát megkülönböztető színváltást: az evangéliumi történetek legnagyobb részének feldolgozása a nyolcosztályosok számára nagyrészt már ismerős, így csak a négyosztályosok esetében tanítandó új anyagként. (Ezeket a részeket zöld színnel jelöltük.) Természetesen a nyolcosztályos csoportokban egy-egy téma sokkal gyorsabban feldolgozható, hiszen az ismert történetre már csak utalnunk kell.

Sok téma fordul elő valamilyen formában a nyolcadikos tantervben, vagy tér vissza majd a 12. évfolyamon, ezért az egyes kérdéseket nem szükséges minden szempontból végig-elemezni.

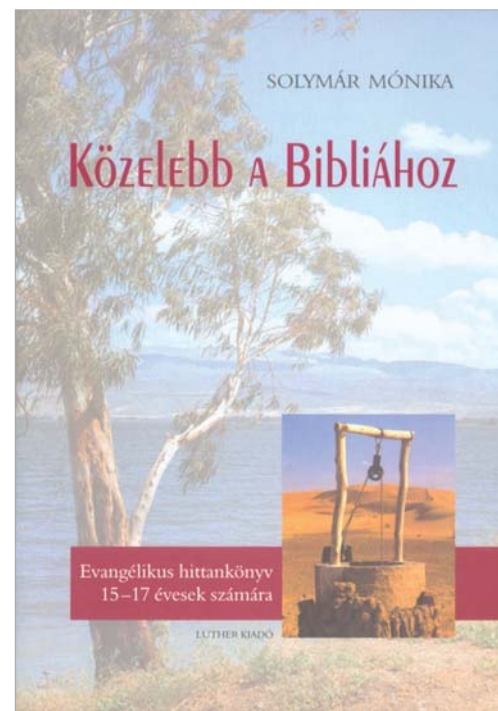
A könyvben gyakran használt módszer a beszélgetés. A tanulóknak meg kell ismerniük, szokniuk ezt az egészen egyszerű formát, hiszen az oktatásban sajnos egyre kevesebbszer van lehetőségük arra, hogy szabadon véleményt mondjanak bizonyos kérdésekről. Meg kell tanulniuk a beszélgetés kulturált formáját is. Alapelvünk lehet, hogy nincs rossz vélemény, legfeljebb nem értünk egyet vele, és vitatkozunk a kérdéssel. Főleg az anyag elején figyeljünk tudatosan ezekre a dolgokra, és segítsük a tanulókat. Tapasztalatunk szerint a diákok nagyon szeretnek beszélgetni, és hálásak, hogy őszintén elmondhatják azt, amit gondolnak.

- A4, 44 oldal, irkafűzött, 350 Ft helyett 315 Ft
- Tanári kézikönyv:** A4, 52 oldal, irkafűzött, 690 Ft

Solymár Mónika

Közelebb a Bibliához

Hittankönyv 15–17 évesek (X–XI. évf.) számára

Miért fontos könyv a Biblia? Milyen kapcsolata van Istennel? Honnan van a Bibliának erősítő, bátorító, vigasztaló, reményt adó hatása? Ki az, aki helyesen magyarázza az Írásokat? Mivel szólít meg a Biblián keresztül bennünket Isten? Hogyan szólítanak meg, és mit akarnak mondani egy több ezer éves könyv betűi nekünk, mai embereknek? Miből állapítható meg, hogy nem értjük félre az üzenetét? Hogyan keletkezett a Szentírás? Isten mennyiben és milyen formában „szerzője” e könyvnek? Kik és hogyan írták le először a szövegeit, és

hogyan maradtak fenn ezek? Hatással vannak-e a fordítások az eredeti tartalomra?

E kérdésekről való együtt gondolkodásra, a Szentírással kapcsolatos ismeretek bővítésére hív a *Közelebb a Bibliához* hittankönyv és a hozzá kapcsolódó tanári kézikönyv. A tankönyv elsődleges célja, hogy formálja a fiatalok Biblia-szemléletét, Szentíráshoz való hozzáállását. Bibliái és irodalmi szemelvények, képzőművészeti alkotások, felismert hitvallások, emberek élettapasztalatai, a Bibliával kapcsolatos ismereteink és ezek együttes mondanivalója gondolkodtathatja el a tanulókat arról, hogy mit jelent a keresztyén emberek, az egyház és saját maguk számára a Szentírás és az abban megfogalmazott üzenet. A tananyagot kiegészíti, illusztrálja, és sokszor tovább gondolkodásra hív a tankönyvben szereplő színes képanyag. Az anyagrészek feldolgozását az előzetes tapasztalatokra, ismeretekre rákérdező, az anyagot a kérdező kifejtés módszerével kísérő és továbbvivő, elgondolkodtató vagy az átadott ismereteket visszakérdező feladatok segítik.

A hittankönyv anyaga mind a négy-, mind a nyolcosztályos gimnáziumi tantervben szerepel (a 9., illetve a 10. évfolyamon). A témák azonban nemcsak iskolai, hittanórai keretek között dolgozhatók fel: előkerülhetnek ifjúsági alkalmakon, bibliaórákon vagy a felnőttoktatásban is a Bibliával foglalkozó sorozatok részeként. Természetesen a módszereket ezekben az esetekben az alkalmaknak megfelelően kell megválasztani.

■ A4, 48 oldal, irkafűzőt, ~~420 Ft~~ helyett 378 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 52 oldal, irkafűzőt, 960 Ft

Sólyom Anikó

Közelebb az Újszövetséghez

Hittankönyv 16–17 évesek (XI. évf.) számára

Az *Újszövetség* könyveit tárgyaló anyag rész a nyolcosztályos gimnáziumok tanterve szerint követi a *Jézus, akit Krisztusnak vallunk* című témát. Ekkor már az evangéliumi történetek alaposabb ismeretére számíthatunk tanulóinknál: hallottak a Biblia keletkezéséről, egyháztörténetből a 7. évfolyamon az apostoli korral is foglalkoztak, de még nem tanultak a levelekről. Ezeket az előzményeket figyelembe véve készült az újszövetségi könyveket tárgyaló anyag rész.

Tanítványaink többsége nagyon nehezen vehető rá arra, hogy örömmel végigolvassa az evangéliumokat vagy az újszövetségi iratokat. Ha pedig kényszerből futják végig a szöveget, akkor nehezen veszik észre a szépségét, nehezen szólítja meg őket egy-egy gondolat. Ezért a figyelmüket megragadva és irányítva egy-egy kijelölt szakaszt érdemes elolvasatni velük. (Ebben segít a könyvek feldolgozásához készült sok feladat is.) A cél az, hogy a diákok végigjárják, bebarangolják az iratok jellegzetes részleteit. Természetesen mindemellett ösztönözzük őket arra, hogy a könyveket teljes egészében is olvassák el, de ne tegyék kötelezővé.

A füzetben található feladatok szerves részei az elsajátítandó anyagoknak: nemcsak elmélyítik azt, hanem a tankönyvi szöveghez képest gyakran többletinformációt hordoznak.

Tudatosítsuk diákjainkban is, hogy így készüljenek a számonkérésekre.

■ A4, 40 oldal, irkafűzőt, ~~390 Ft~~ helyett 351 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 36 oldal, irkafűzőt, 550 Ft

Varga Gyöngyi, Zsugyel Adél

Közelebb az Ószövetséghez

Hittankönyv 16–17 évesek (XI. évf.) számára

A tankönyvsorozat *Közelebb az Ószövetséghez* című része elsősorban olyan tanulócsoporthoz készült, amelyek még nem sok előzetes ismerettel rendelkeznek az *Ótestamentum* könyveiről és koráról. A kötet ugyanakkor nem csupán a történetek pusztá ismertetésére vállalkozik.

A 16–17 éves korosztályra jellemző, hogy a diákok már nem – vagy nem szívesen – sajátítanak el olyan ismereteket, amelyekkel nem tudnak belülről azonosulni, vagy amelyeket nem tudnak közelről megvizsgálni. Ám tanulásra motiválja őket az, ha megérzik, hogy az ismeretek a hétköznapijukkal, a bennük élő kérdésekkel, a jelenlét és a rájuk váró jövővel kapcsolatba hozhatók. A múlt értékeinek pusztán önmagukért való megbecsülése életkoruknál fogva már nem és még nem várható el tőlük. Ugyanakkor ebben az életkorban van utoljára lehetőségük arra, hogy szervezett feltételek között, kortárs csoportban és tanári segítséggel megismerkedjenek a régi korokból származó kincsekkel, így az *Ószövetséggel* is.

Ezt a látszólagos feszültséget két szerkesztési elvvel kísérli meg feloldani a könyv. Egyrészt a főszövegben megtalálhatók mindazok az ismeretek, amelyek elősegítik az otthoni tanulást, az összefüggések megértését. Ugyanakkor az az idő, amelyet korábban a tankönyv hiánya miatt jegyzetelésre, diktálásra fordítottunk az órákon, most felszabadulhat más jellegű, de éppúgy a tananyaghoz kötött elfoglaltságokra. Ezek nem másrendűek, hanem arra való, hogy a tanulás személyesebb legyen, a tanulók világával látható kapcsolatba kerüljön. Ezt szolgálja a tankönyvi feladatok és képek jelentős része. A feladatok a lecke témájával kapcsolatban gyakran rákérdeznak a tanulók véleményére. Az osztályban jelen lévő különböző vélemények lehetővé teszik az egymástól való tanulást, továbbá differenciáltabbá válhat a csoport vitakultúrája és igazságfelfogása is.

A bibliai történeteknek az olvasók életével való összekapcsolása egyébként sem idegen a szövegek szándékától, ebben a korosztályban viszont megkerülhetetlen. Ezen az úton válhatnak élővé a szövegek és szereplőik, s a múlt és a jelen találkozása nemcsak a diákokat, hanem a tanárokat is új felismerésekhez vezetheti.

A kötetben vannak olyan feladatok is, amelyek a verbális tanulás határain túlra merészkednek. Talán szokatlan, hogy képalakításra és -elemzésre is lehetőséget kínálnak a tankönyv feladatai. S bár nem minden csoport végez szívesen ilyen jellegű feladatokat, biztosan elnyeri majd az evangélikus gimnáziumaink rajz- és művészeti tagozatos osztályaiban tanuló tetszését.

A könyv használatát segítik az egyértelmű tipográfiai megoldások: a lap szélén található piktogramok, a feladatok bordó kurzív betűk-

kel történő szedése, illetve a kiegészítő anyag szélső hasábján való elhelyezése. A tanárok ezenkívül segítséget, gondolatindító impulzusokat, módszertani útmutatást és feladatmegoldásokat is találnak a tanári kézikönyvben. Mind a diákok, mind a tanárt magas követelmények elé állítja a *Közelebb az Ószövetséghez* című tankönyv, de a ráfordított idő és energia remélhetőleg megtérül, amikor a régi történetek elevenné válnak a jelenben, és útitársainkká szegődnek a jövő felé vezető úton.

■ A4, 148 oldal, ragasztókötött, ~~980 Ft~~ helyett 882 Ft
Tanári kézikönyv: A4, 124 oldal, ragasztókötött, 1350 Ft

Mesterházy Balázs

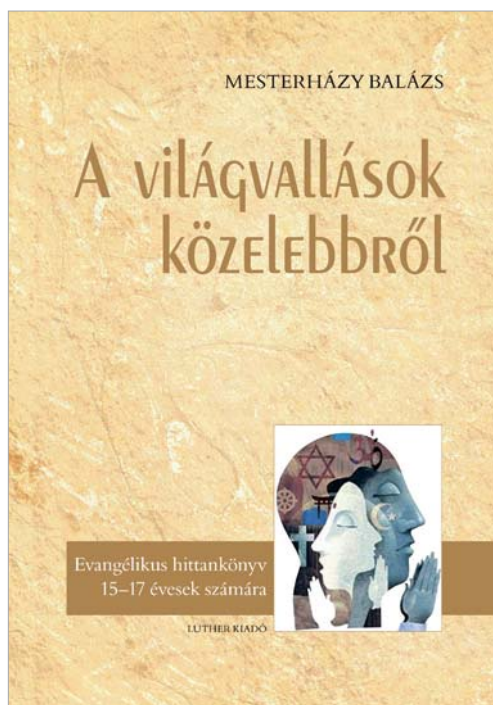
ÚJ

A világvallások közelebről

Hittankönyv 17–18 évesek (XII. évf.) számára

„Sokkal együtt valom azt, hogy a világban azért hallunk olyan sok vallási ellentétet, mert hatalmas deficitünk van a világ különböző vallásairól való ismereteink terén, és megragadunk a hamis »abszolút igénynek«, és nem vagyunk hajlandóak meglátni mindenki-ben Isten gyermekét. Az a reményem tehát, hogy ez a tankönyv is segíthet abban, hogy az ismereteink által teljesebb képünk legyen a világonkról, azokról a vallásokról, amelyek oly sokat jelentenek emberek millióinak, függetlenül attól, hogy melyik földrészen születtek. Így nehezen mondanám egy napi öt imát fejelmezeten elmondó muzulmánra, hogy pogány, de ugyanezt a szót nehezen használnám egy áldozatot rendszeresen bemutató hindura is, pedig Jézust egyikük sem vallja (legalábbis szájja!) Urának.

Korunk – vallási szempontból – talán egyik legnagyobb veszélye az elvilágiasodás mellett a szinkretizmus térhódítása. Diákjaink által ismert sztárok, médiaszereplők felvesznek egy-egy vallást – vagy annak egy-egy gondolatát –, mellyel a rájuk bízott fiatalok is szimpatizálnak vagy azonosulni tudnak; fontos megtanítanunk őket reflektálni ezekre is. Méghozzá úgy, hogy közben tudatosuljon bennük, hogy ezek a kiemelt gondolatok, elvek, tanok egy-egy vallás gondolkodásmódjába, kultúrkörébe, keletkezésének történeti körébe hogyan illeszkednek bele.

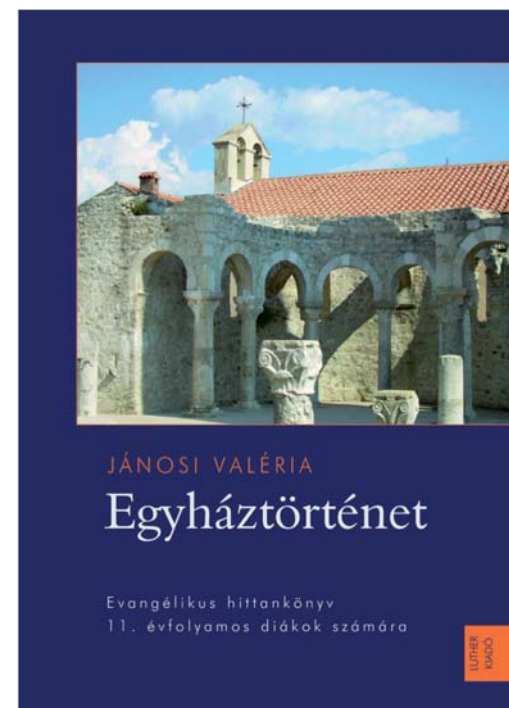
Ennek a tankönyvnek a célja elsősorban az, hogy a különféle ismert, nagy vallásokról, vallási koncepciókról szóló ismereteket nyújtson a diákok számára. Így remélem, hogy a gondolkodás, az ismeret segíti a hívő fiatalokat azon az úton, amelyen reflektálniuk kell az őket érő hatásokra. Ha ebben segítséget nyújt nekik, és közben még a saját keresztyén hitükhöz is közelebb viszi őket, akkor hiszem, hogy nem volt haszontalan ezzel foglalkozni. Velem ugyanis ez történt Indiában. Még sokkal közelebb kerültem Jézushoz, még természetesebben tudom megélni keresztyénységemet és istenhitemet.” (Részlet a tanári kézikönyv előszavából)

■ A4, 100 oldal, ragasztókötött, ~~880 Ft~~ helyett 792 Ft
Tanári kézikönyv: letölthető PDF formátumban a www.lutherkiado.hu/tanarkezi-konyv-oldalrol.

Jánosi Valéria

Egyháztörténet

Hittankönyv 16–17 évesek (XI. évf.) számára

Az egyház Isten szándéka szerint jött létre, Jézus az, aki Szentlelke és igéje által hívja egybe és gyűjti össze nemzedékről nemzedékre azokat az embereket, akik benne bíznak. Egyszerre szent és profán ez a történelem, hiszen maga az élő Isten munkálkodik egyházában és egyháza által, ám bűnös emberek végzik jól-rosszul a rájuk bízott munkát. Jézus ezt mondja főpapi imájában: „*Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.*” (Jn 17,15) Az egyház története szorosan összefonódik a világ történetével, annak eseményei nélkül nehezen értelmezhető. Tény, hogy az egyház sokszor és sokféleképpen vétkezett Ura akarata ellen, múltja nem mindig fényes, ám az mégis Isten népének története. Ahhoz, hogy a magunk szerepét, feladatát, egyházunk jelenlegi helyzetét megértsük, jó, ha ismerjük a múltat. Ennek ismeretében alkalomadtán talán védeni is tudjuk egyházunkat az egyre gyakoribb vádakkal szemben.

A tankönyv természetesen időrendben halad, fejezetekre, órákra lebontva a megtanulandókat. A főszöveg közben színes keretbe foglalva érdekességeket, kiegészítő anyagokat olvashatnak a diákok. A lap szélén képek találhatóak, érdemes megnézni alaposan egy-egy arcot, mert az sok mindent elárul az emberi jellemről. A főszöveg mellett idézetek olvashatók az alatt korban élt szerzőktől. Néha nehéz megbirkózni a korabeli nyelvezettel, ám megéri a fáradságot, hiszen mégiscsak ők az elsődleges szemtanúk, mi csak értelmezzük a történeteket.

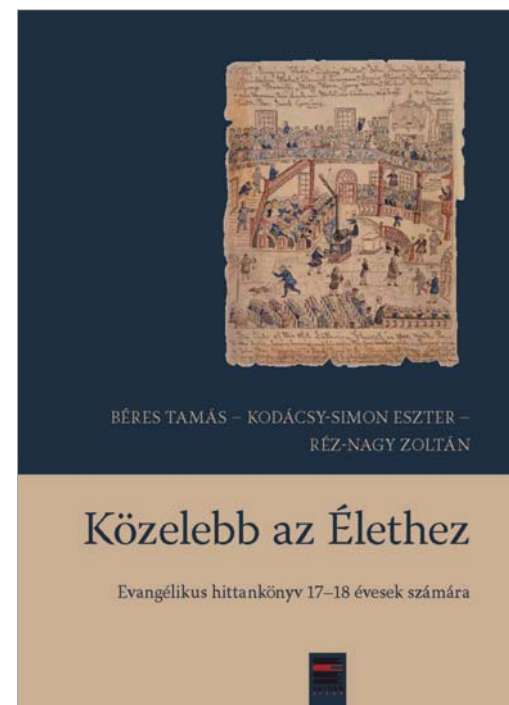
■ A4, 260 oldal, ragasztókötött, ~~1550 Ft~~ helyett 1395 Ft

Béres Tamás, Kodácsy-Simon Eszter, Réz-Nagy Zoltán

Közelebb az Élethez

Hittankönyv 17–18 évesek (XII. évf.) számára

A 12. évfolyamnak szóló hittankönyvvel olyan lelki és szellemi sétára hívjuk az Olvasót, ame-

Hol az út vége?

Egy szombat délután váratlanul megkondukt a harang.

– Mi történt? Meghalt valaki? Miért nem szólt be hozzánk a harangozó? – néztünk egymásra férjessel.

Aztán hirtelen berohant egy fiatalasszony, aki épp a templomot takarította.

– Jaj, jaj, tisztelendő úr! Hirtelen meghalt a Gyuri! Egy fél órája még semmi baja nem volt...

– Melyik Gyuri? – kérdezte János. Hamarosan kiderült, hogy egy kedves kis hittanosom nagypapája. Értelmes, jóindulatú, szolgálatra kész ember volt.

Temetés után az özvegyet vasárnaponként kedves szavakkal hívtam bibliaóráinkra. Csodáltam az Úr velem való törődését, hogy soha nem érezhettem iránta neheztlést azért, mert büszke volt és visszautasított, pedig ez a hívás tizenöt-tizenhat vasárnap megismétlődött – egyelőre hiába.

Adventbe érkezünk, mikor belépett a parókia nagyszobájába. Közben jó néhányan megérkeztek már a bibliaórára. Elébe siettem, őszinte örömmel fogadtam. Máig is hűséges igehallgató...

Meglepődünk, amikor bevallotta, hogy miért jött mégis, annak ellenére, hogy szilárdan elhatározta, távol marad. A temetés után egy idő múlva a kijelölt textus a *Jelenések könyvének* 20,11–15. szakasza volt. Férjem a prédikációban az „...és könyvek nyitattak ki” szavakat úgy magyarázta, hogy minden, amit tettünk, mondtunk, gondoltunk, rögzítve van, akár jó, akár rossz. Meg is erősítette a *Prédikátor könyve* 12,16 versével: „...minden cselekedetet az Isten ítéletre előhoz, minden titkos dologgal, akár jó, akár gonosz.” (Károli-fordítás) Aztán beszélt az Élet könyvéről, Megváltónk történetéről, aki magára vette bűneink büntetését. És arról, hogy aki ezt hittel elfogadja, bűneit megbánva életét neki adja, annak nevét Jézus Krisztus az Élet könyvébe írja már itt – örökre.

Az özvegy haragra lobbanna sietett haza azzal a gondolattal, hogy ilyen nincs is a Bibliában! Miket beszél ez a pap? Na, ő most ellenőrizi! Otthon kikeresete a textust, figyelmesen elolvasta, aztán feljajdult:

– Óh, mégis igaz! Itt van! De... de akkor hol van a Gyuri? És erről eddig miért nem prédikáltak a papok?

Istenem! Hol van a férjem? Elmegyek! Ezekről a dolgokról többet kell megtudnom!

Különös, hogy ugyanezekben a percekben keresztkomaasszonya is hasonló kérdéseket tett fel magában. Elolvasta ő is a textust, elhatározta ő is, hogy többet tud meg – hátha ezek a papék tudják a választ?!

Aztán Isten Lelke hittel ajándékozta meg a kérdést feltevőket, majd munkába vitte őket. Őszinte alázattal, komolysággal elkötelezték magukat az Úrnak.

Ennek hamar híre ment. Egyszer, számunkra is váratlanul, egy evangélizáció végén az özvegy felállt, és elmondta, hogy büszkesége, rátartisága, kemény kritikája ismert itt mindenki előtt, de most a jelenlétüktől, sőt a falu minden lakójától bocsánatot kér, mert az Úr Jézusért Isten megbocsátott neki, és őt boldoggá tette Jézus esküje, amely érvényes mindenkire: „Bizony, bizony, mondom néktek: aki hallja az én igémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van; sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe.” (Jn 5,24)

■ KLUCSIK VERONIKA

Kértem az Úrtól egy csokor friss virágot, de helyette csak egy tüskés kaktuszt adott. Kértem az Urat, küldjön néhány gyönyörű pillangót, de helyette csak undorító hernyókat kaptam. Ijedt, csalódott és vigasztalhatatlan voltam. De néhány nap múlva váratlanul a kaktusz elkezdett virágozni, a ronda hernyókból pedig gyönyörű pillangók lettek, amelyek a tavaszi szélben repkedtek. Isten útja a legjobb út.

Chun-Ming Kaónak, a Tajvani Presbiterianus Egyház lelkészének börtönből írt imája

HETI ÚTRAVALÓ

„Boldog az a nemzet, amelynek Isten az Úr, az a nép, amelyet örökségül választott.” (Zsolt 33,12)

Szentháromság ünnepe után a 10. héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi – Jeruzsálem Kr. u. 70 augusztusában

bekövetkezett pusztulására emlékeztetve – figyelmeztetnek: ismerjük fel, amit Isten Krisztusban tett értünk; aki az ő el nem múló irgalmának tanúja e világban! Mert „Jézus Krisztusban van a mi [örök!] váltságunk az ő vére által: a bűnök bocsánata az ő kegyelmének gazdagsága szerint.” (Ef 1,7; LK) Jézus azért siratta meg Jeruzsálemet, mert népe nem ismerte fel őbenne a Messiást, az egyetlen, „békességre vezető utat”. Azért következik be a pusztulás, „mert nem ismerted fel meglátogatásod idejét”. Mégis megtisztítja ezt a templomot, hogy az „imádság háza legyen”. (Lk 19,42.44.46) És mi „az Úr házába örömmel megyünk” (GyLK 755), tudván, hogy akiket Isten elhívott, azokat meg is igazította! Pál azt tudta, hogy „nem a testi származás szerinti utódok az Isten gyermekei, hanem az ígéret gyermekei számítanak az ő utódaiknak”. Isten szuverén Úr, s ő szabad kegyelméből, kiválasztó szeretete által cselekszik: „Ezért tehát nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” (Róm 9,8.16) A hit is az ő ingyen kegyelmi ajándéka, mely által megigazulunk öelőtte: ez az ő népe boldogságának oka. „Az Isten nem vetette el az ő népét, amelyet eleve kiválasztott”. Sőt Izráel elesése üdvösség a pogányoknak (Pál érvelését lásd Róm 11,1–12). Jézus előre kijelentette a templomról, hogy „nem marad kő kövön, amit le ne rombolnának”, és a városról, hogy „pogányok tapossák Jeruzsálemet”. (Lk 21,6.24) Beteljesedik, amit Isten megíratott prófétái által: „Egy eljövendő fejedelem népe pedig elpusztítja a várost és a szentélyt.” (Dán 9,26) A samáriai asszony látta, hogy Jézus próféta, és tudta, „hogyan eljön a Messiás, akit Krisztusnak neveznek”. Ő nem hagyja az asszonyt bizonytalanságban: „Én vagyok az, aki veled beszélek.” Mi is higgyünk a „Vagyoknak”: „Az Isten Lélek, és akik imádják őt, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk.” (Jn 4,24–26) A pogányok apostola ezt mondta népe sorsáról: „Hiszen ha te (...) a természet rendje ellenére beoltattál a szelíd olajfába, akkor azok a természetes ágak mennyivel inkább befognak oltatni saját olajfájukba!” (Róm 11,24) Jézus – tudva elutasítása következményét – utolsó útján mondta: „...ne engem sirassatok, hanem magatokat és gyermekeiteket sirassatok; mert jönnek majd olyan napok...” (Lk 23,28.29) Ám akik befogadták Jézust, azoknak Luther üzenje: „Szenvedése nem arra való, hogy siránkozzunk rajta. Urunk azt akarja, hogy örvendező hálával és hitvalló magasztalással köszönjük meg kegyelmét, hiszen benne megnyertük bűneink bocsánatát, és Isten gyermekei lettünk.” Már Mózes megmondta népének: „Ha (...) végül megtérsz Istenedhez, az Úrhoz, és hallgatsz a szavára (...), nem hagy cserben, és nem hagy elpusztulni.” (5Móz 4,30–31) „Krisztus népe Isten nagy csodája. / Védi, áldja, / És nem hagyja magára.” (EÉ 269,1)

■ GARAI ANDRÁS

FOTO: LUKÁCS GÁBI

Egy kórházi látogatás igazi öröme

Egy nyolcvannyolc éves kedves hívó testvérünk éveken át szolgált gyülekeztünkben közösségi összejöveteleinken. Sokan épültek lelkileg biztonyságtételei által. Gyakran keresték fel vágyakozó testvérek lelki tanácsért. Találkozásuk mindig közös imádsággal fejeződött be. Testvérünk időnként gyülekezeti bibliaórákat is tartott, széles körű bibliaismerete sokak számára jelentett áldást. Akkor volt igazán boldog, ha szolgálhatott.

Az idő azonban felette is eljárt. Egészségi állapota egyre romlott, ereje lassan fogyatkozott, a közösségi együttlétek ritkultak, míg nem a szomszéd községbeli idősök otthonába került gondozásra. Ott is kereste a szolgálat lehetőségét, hirdette Jézus Krisztus értünk hozott áldozatát, a bűntől való megváltás örömét. Nem mindig hallgatták meg, ő azonban töretlen lelkesedéssel hirdette a bűntől való szabadulás örömét saját életével kapcsolatban. Szívesen és örömmel tett biztonyságot megtéréséről. Volt, aki meghallgatta.

Ereje egyre fogyott, és emlékező-képessége is romlott. Nehezen tudta felidézni egykori lelki testvéreinek alakját, és a naponta olvasott igék is

hamar eltűntek emlékezetéből. Ez nagyon elszomorította. Azért imádkozott, hogy meg tudja őrizni a kapott ígéket. Ebben a őt látogató lelki testvérek segítettek.

Súlyosbodó betegsége miatt kórházba került. Elhatároztuk, meglátogatjuk, hogy beszélgessünk vele. Leányával együtt mentünk el a megyei kórházba. Az ágyán feküdt. Ahogy meglátott bennünket, mosolyra derült az arca. Kérdezgetni kezdtük. Betegségéről alig ejtett szót, egyre csak azon panaszkodott, hogy sok mindenre nem emlékszik már. Megkérdeztem, megismert-e bennünket. „Igen – válaszolta örömmel –, már régóta vártalak benneteket.”

Érdeklődöttünk lelkiállapota iránt is. Szomorúan mondta, hogy a legnagyobb fájdalom nem a betegsége, hanem az, hogy a csendességei alkalmával kapott igék hamar eltűnnek emlékezetéből. Egyszerűen mindent elfelejt. „Valóban mindent?” – kérdeztem. A kérdés felvillanyozta, és ujjongó örömmel válaszolta: „Egyet nem.” Nagyon érdekelt bennünket, hogy mi lehet az, ami mégis megmaradt szívében, emlékezetében. Sugárzó arccal, mennyei boldogsággal, szinte megállás nélkül mondta el pontosan

azt az ígét, amelyet hatvan évvel ezelőtt, megtérése idején kapott, és azóta őriz szívében. Naponta könyörög Istenhez, hogy ez örökké maradjon meg szívében és emlékezetében: „...nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk.” (ApCsel 4,12; Károli-fordítás)

Hálát adtunk Istennek, hogy súlyos betegsége ellenére a legfontosabb ígét nem engedte elfelejteni testvérünknek; ez számára az örök boldogságot jelenti. A gondos orvosi ellátás és ez a lelki nyugalom elfeledtette vele, hogy tulajdonképpen súlyos beteg, mert szívében ott őrzí a megtartó isteni erőt és békességet.

Milyen jó lenne, ha minden beteg szívében ott lehetne ez a boldog biztonyosság, hogy Jézus Krisztus által örök váltságunk s a mennyekben elkészített helyük van! Kérjük a mi Urunkat, munkálkodjék betegeink szívében, hogy ezt megtapasztalhassák!

Hálát adtunk megváltó Urunknak nagy kegyelméért, hogy beteg testvérünk a kórházi ágyán is szívében őrizheti a megváltás örömét.

■ SZENCZI LÁSZLÓ

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Székicsér

Egyike azoknak a madárfajoknak, amelyek hazai állománya sajnos fokozatosan csökken. A 19. század vége felé még a Dunántúlon, a Dinnyés közelében lévő szikeseken is költött, ma csak az Alföldön fészkel, és a párok száma egyre fogy. Felmérések szerint legfeljebb ötven-hatvan pár él Magyarországon, pedig korábban, a 20. század első felében csupán a Hortobágyon fészkelők számát öt-száz párra becsülték.

A székicsér vonuló madár, Afrikában, az Egyenlítőtől délre eső tájakon telel, és onnan áprilisban érkezik vissza Magyarországra. Élénk, gyors mozgású, táplálékát részben a talajon futkosva, illetve a levegőben szerzi. A fűben sáskákat, szöcskéket, bogarakat zsákmányol, röptében szúnyogokat, szitakötőket, repülő bogarakat fog. Gyorsan és ügyesen repül, ilyenkor jól látni villás farkát.

Hangját különösen nehéz visszaadni, pedig ha ember közeledik a telep felé, elég sűrűn hallatja. *Chernel István*, korának kitűnő ornitológusa *Magyarország madarai* című, 1899-ben megjelent nagy munkájában „pirrijé” hangzásának írja le. Magam legutóbb májusban a Kis-

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

területen gyakran árvaganéjon (tehénlepényen) kotlanak. Ha birkanyáj közeledik, a fészken ülő madár nem repül fel, hiszen akkor a juhok akaratlanul is széttaposnák a tojásokat. Ehelyett hátat fordít a közeledő nyáknak, és szárnyait ütemesen emelgetve látni engedi fehér háttollait. A közeledő birkák látják a folyamatos fekete-fehér jelzést, és szépen kettéválnak, majd a madár mögött újra összezárnak.

A fiókák fészekhagyók, felszáradásuk után a közelben fűcsomók tövében, talajmélyedésekben rejtőznek el,

RAJZ: BUDAI TIBOR

kunságban találkoztam székicsérrel, és rövidebb „prrit” hangra emlékezem.

Néhány éve, amikor még Apajpusztán is volt egy kis telepük, néha egészen közélről csodálhattam meg fekete csíkkal határolt „partedlijüket” és gyors, kecses mozgásukat.

A székicsér, amely korábban a szikesek jellemző madara volt, ma főként az agrárterületeken fészkel. Majdnem mindig több pár van együtt. Három tojásukat kis talajmélyedésbe, az odahúzott néhány növényi szárra rakják, de a marhák járta

ahol szüleik etetik őket. Egy hónapos koruktól tudnak repülni, és augusztusban már elindulnak Afrika felé.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések:

1. Milyen színűek a tojások?
2. Előfordul egy másik székicsérfaj is hazánkban?
3. Hol él még székicsér Európában?

*Válaszok: 1. agyvásgársárgás vagy hamu-
fehér-félszisztegeten.
szita alapon foltosok: 2. igen, a ritka
székicsér: 3. például az*

▶ Döntsetek el, hogy a következő állítások igazak vagy hamisak!

1. Az emberek a Babel tornyát az Ararát hegyen építették. igaz hamis
2. Mózes a parancsolatokat papirusztekercseken kapta meg az Úrtól. igaz hamis
3. Jónás három nap és három éjjel utazott a cet gyomrában. igaz hamis
4. Pál eredeti neve Simon volt. igaz hamis
5. Lea Ráhel nővére volt. igaz hamis

Igaz vagy hamis?

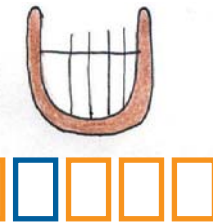
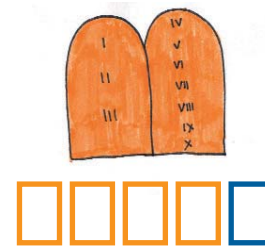
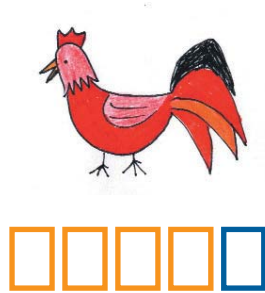
6. Az egyiptomi szabadulás után a nép a Jordánon kelt át száraz lábbal. igaz hamis
7. Péter püünkösi beszéde után háromezren keresztelekettek meg. igaz hamis
8. Júdás helyett Mátyást választották meg tizenkettedik tanítványnak. igaz hamis
9. Dávid Saul király páncéljában győzte le Góliátot. igaz hamis
10. Elizeust hollók etették a pusztában. igaz hamis
11. Sámsonnak a hajában volt az ereje. igaz hamis

12. Ruth az anyját kísérte el Betlehembe. igaz hamis
13. Bartimeus vak volt. igaz hamis
14. Máté orvosként dolgozott, mielőtt Jézus elhívta őt. igaz hamis

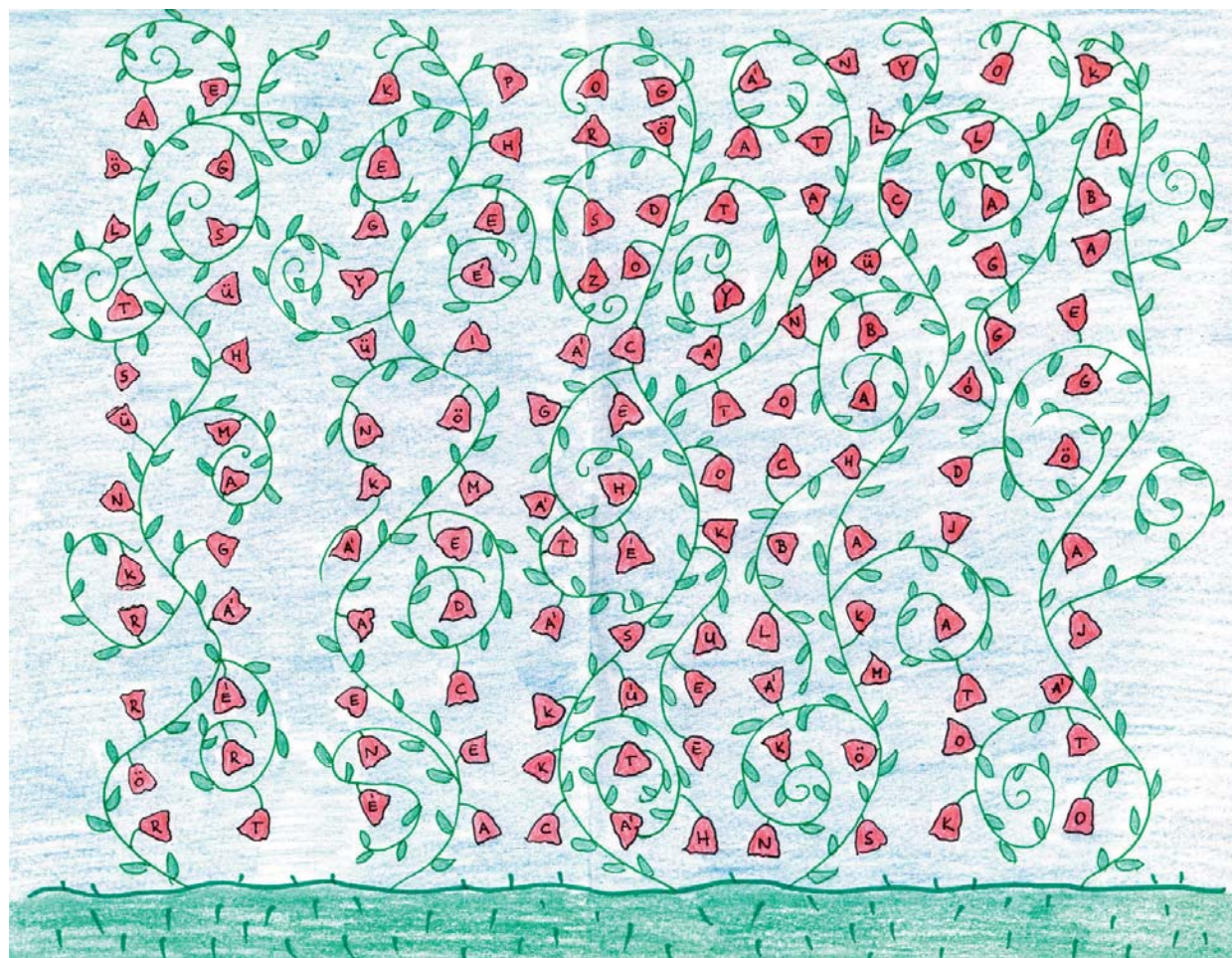
*Megfejtések: 1 – hamis: Sineat földjén egy
völgységben építették; 2 – hamis: kőtábla-
kon kapta meg; 3 – igaz; 4 – hamis: Saul
volt az eredeti neve; 5 – igaz; 6 – hamis:
a Vörös-tenger vált ketté előtük; 7 –
igaz; 8 – igaz; 9 – hamis: levele a párn-
zaz; 10 – cell, mert nagy és nehéz volt neki; 11 –
12 – hamis: az anyósával ment; 13 –
igaz; 14 – hamis: vámszedő volt.*

Névkereső

A képen látható tárgyak egy-egy bibliai személyhez köthetők. Kik ők? Írjátok be a neveiket a négyzetekbe, majd a kék négyzetekbe került betűkből olvassátok össze a megfejtést!

Megfejtés:

„Ne aggódjatok!”

Az alábbi jézusi idézet Máté evangéliumának 6. fejezetében a 31. és 34. versek között olvasható. A hiányzó szavakat a rózsabokorban találjátok, ha a betűket függőleges vagy vízszintes irányban olvassátok össze. Írjátok be őket a megfelelő helyekre!

„Ne aggódjatok tehát, és ne mondjátok: Mit? – vagy: Mit igyunk? – vagy: Mit magunkra? Mindezt a kérdezzetitek; a ti mennyei pedig tudja, hogy szükségetek van minderre. De keressétek először az ő és igazságát, és ezek is mind megadatnak
Ne tehát a holnapért, mert a holnap majd aggódik: elég minden napnak a maga

Újra munkatársképzés a KIE-ben

Bizonyára vannak még, akik emlékeznek a Magyarországi Keresztény Ifjúsági Egyesület (KIE) sok évfolyamot megélt, az ifjúsági munkatársképzést szol-

társképzése is megszűnt. Egyre több szervezet foglalkozott a képzéssel, nem gondolva arra, hogy ezzel egymás elől is elszívják a levegőt. A KIE kör-

ni, csoportdinamikai ismereteket. A missziói parancsra fókuszálva egy egész nap jutott a bibliaismeretre. Reggeli elcsendesedés és esti áhítat utá-

gáló időszak kiadványára, a „Vezess!”-re. E lap annak idején valós igényt próbált meg kielégíteni, nevezetesen a keresztény ifjúságvezető- és munkatársképzést látta el anyaggal, ötletekkel. Az újság a KIE-ben elindult és igen hamar több évfolyamos kurzussá fejlődött munkatársképzésből nőtt ki, segítve azokat, akik folyamatosan a keresztény ifjúsági munkában szorgoskodtak. Aztán a lap – az anyagi háttér hiánya miatt – megszűnt. Ha időnként kezembe kerül egy-egy példány, mindig összeszorul a szívem, mert tartalmas volt, igény is volt rá. Olyan kiadvány volt, amely értéket teremtett.

Időközben a KIE munka-

nyékén viszont egyre hangsúlyosabban fogalmazódott meg újra az igény saját munkatársképzés beindítására. Az úgynevezett „kiés” képzések sajátossága volt a hangsúlyozott bibliaismeret, kiegészítve a kor igényeinek megfelelő szakirányokkal és módszerekkel, illetve játékosággal és vidámsággal.

Ennek lehettek tanúi azok, akik beneveztek a KIE megújult munkatársképzésére, melyre július 26. és 31. között Balatonyörökön, a Sóvárnban került sor. Az összesen mintegy húsz résztvevő és előadó meglehetősen „hajtós” napirend szerint sajátított el pedagógiai, önismereti, módszertani

imaközösség keretezte a napokat. De teret kapott az önálló kezdeményezés is. A hűvös, csepergős idő miatt senki sem sajnálta, hogy a Balatonban most inkább csak az ablakon át lehetett gyönyörködni.

Egy próbálkozásnak voltak tanúi azok, akik Békéscsabáról, Hódmezővásárhelyről, Győrből, Kiskőrösről, Balatonyörökről és Budapestről egy hétre beköltöztek a Sóvárnba. Igen intenzív kurzus volt ez, felmerülő az igényeket, a lehetőségeket. Remélhetőleg a jó hírverést majd követi a folytatás: újra lesz munkatársképzés a KIE-ben!

■ LUPTÁK GYÖRGY

Protestáns összefogás az afrikai éhezőkért

► Folytatás az 1. oldalról

A gyors és hatékony segítségnyújtás szándéka vezette az evangélikus és a református egyházat, amikor úgy döntött, hogy csatlakozik a MÖSZ által indított összefogáshoz.

„Egyesíteni kell az energiáinkat, hogy szeretettel, hittel és erővel tudjunk segíteni a rászorulóknak” – fogalmazott a Magyarországi Református Egyház képviselőjében felszólaló Pál Sándor. Mint elmond-

orvoscsoportjukkal egyéni akciókat is terveznek.

A Magyarországi Evangélikus Egyház közel háromszáz gyülekezetét kívánja mozgósítani – bátorítva őket a szenvedőkért való imádkozásra is –, a beérkező adományok célba juttatásával pedig a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet bízta meg – mondta el dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke. A Lutheránus Világszövetség (LVSZ) egyik alelnöki tisztét is betöltő püspök felhívta a fi-

ányzik 1,3 milliárd amerikai dollár a szerencsétlen, ártatlan emberek megmentéséhez, amikor ennek ötvenszerese, százszorosa is hamar összegyűlik, amikor a globális pénzügyi szektor megmentéséről van szó? Evangéliumi szempontból bátran állíthatom, hogy az Afrika szarván élő millió élelemhez való jogáért szenvedélyesen küzdő világ egészen új dimenziót nyitna a világ gazdasági működésében. Sőt a szükségét szenvedő felebarátra való figyelés által megnyíló új perspektívák ígéretes következményekkel járhatnak a jelenlegi pénzügyi válság megoldására nézve.”

A főtítkári levéllel összefüggésben Fabiny Tamás kiemelte: az adakozás nem a gazdagok privilégiuma, éppen ezért a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró régiók segítségnyújtására is számíthatnak. A magyarországi evangélikus hívek felajánlásait – mint *Buda Annamária*, az evangélikus egyház diakóniai szolgálatának vezetője ismertette – a **11707024-20347257** számú számlára várják.

■ V. J.

(A segélyakcióban való evangélikus részvételről bővebben lapunk következő számában olvashatnak.)

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

DIGITALSTAND
a mindig elérhető lappiac

Evangelikus Élet

Az Evangélikus Élet a legnagyobb határterületen terjedő károlásban – a Digitalstandon

Tudják az emberek?

Az evangélikus egyház Fabiny Tamás püspök vezetésével a meglévő és a jövőbeli diakóniai szolgálatokért

Az Evangélikus Élet mostantól már digitálisan is olvasható, előfizethető!

Válogasson a Digitalstand.hu kínálatából, ahol számos napilap, hetilap és magazin digitalizált változata megtalálható a nyomtatott lap áránál jelentősen olcsóbban!

Az első magyar fejlesztésű platformfüggetlen digitális újságos stand bármilyen számítógépen és táblagépen elérhető, így a nap 24 órájában bárhol megvásárolhatja, elolvashatja, vagy újra előveheti újságjait.

www.digitalstand.hu

Éhínség Afrika szarván

- Milliókat fenyeget az éhhalál a hatvan éve nem látott szárazság miatt.
- A Magyarországi Evangélikus Egyház Diakóniai Szolgálat gyűjtést szervez az etiópai testvérek megsegítésére.
- Az összefogást segíti a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet. Helyszínre küldött munkatársuk már megkezdte a segélyprogram előkészítését.

FOTO: REUTERS/THOMAS MUKOYA

Humanitárius katasztrófa Kelet-Afrikában

A Szomáliát, Etiópiát és Kenyát sújtó rendkívüli szárazság miatt a régióban súlyos ivóvíz- és élelmiszerhiány alakult ki, melynek következtében közel tízmillió ember került közvetlen életveszélybe. Mint minden ilyen csapásnál, itt is a gyerekek és a nők a leginkább kiszolgáltatottak és veszélyeztetettek. A Szomáliával határos országokban, a több százezer főt befogadó menekülttáborokban élők helyzete napról napra romlik.

Evangélikusok Etiópiáért

A szárazság miatt csak Etiópiában közel ötmillió ember nem jut megfelelő élelemhez és ivóvízhez. A helyzet súlyosságát jól mutatja, hogy az ország somáliai határához közeli, több mint százezer fős Dollo Ado menekülttáborába naponta közel kétezer újabb nélkülöző ember érkezik. A Magyarországi Evangélikus Egyház adakozásra kéri az evangélikus gyülekezeteket, hogy adományaikkal segítsenek nélkülöző etiópai testvéreiknek!

Etiópiában segít a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

Egyházunk diakóniai szolgálata a nemzetközi segélyezésben évtizedes tapasztalatokkal rendelkező Magyar Ökumenikus Segélyszervezetet bízta meg az adományok hatékony felhasználásával. A segélyszervezet munkatársa augusztus első napjaiban érkezett a helyszínre, ahol megkezdte egy, a rászorulókat élelem- és ivóvízellátását támogató segélyprogram előkészítését, valamint a Mekane Yesus evangélikus egyház legnagyobb gyülekezetében tolmácsolta a magyarországi evangélikusok segítő szándékát, és a vezetőkkel szoros együttműködésben állapodott meg.

Hová küldhetik az adományt?

Kérjük, adományait a Magyarországi Evangélikus Egyház **11707024-20347257** számú számlájára küldjék, a megjegyzés rovatba minden esetben tüntessék fel: Kelet-Afrika.

Minden áldozatkészséget köszönettel veszünk, amellyel Kelet-Afrika rászorulóit támogatják.

Ökumenikus
Segélyszervezet

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma átérezve hazánk nehéz gazdasági helyzetét csatlakozik azokhoz az egyéni és közösségi kezdeményezésekhez, amelyek célja a nyomasztó államadóssági teher csökkentése. Ehhez a maga részéről úgy kíván hozzájárulni, hogy a hívei adományaiból és saját forrásaiból két mentőautót vásárol az Országos Mentőszolgálat részére, összesen mintegy 50 millió forint értékben. Erre a célra várja a felajánlásokat az MEE 11707024-20478070 számú számlájára, „Mentőautó” jelzéssel.

„Uram, hát velem mi lesz?« Jézus pedig így szólt hozzá: »Ha akarom, hogy ő megmaradjon, amíg eljövök, mit tartozik rád? Te kövess engem!«” (Jn 21,21b–22)

Örömmel tudatom, hogy Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke szeptember 2-án, pénteken 17 órakor a székesfehérvári evangélikus templomban lelkésszé avat. Az istentiszteletre és az azt követő szeretetvendégségre szeretettel meghívom Önt és kedves családját.

Kadlecsik Zoltán

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

„Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úr tetteit!” (Zsolt 118,17) A feltámadás bizonyosságában köszönjük mindenkinek, aki Vető Béla nyugalmazott evangélikus lelkész utolsó földi útján együtt érző szeretettel végigkísért vagy vigasztaló szavaival bármilyen módon osztozott fájdalmunkban. Mindnyájunk számára erőt adott Isó Zoltán helyi lelkész igehirdetése és a közös éneklés messze hangzó bizonyágtétele.

A gyászoló család tagjai

Evangelikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Augusztus 28-án, a Szentháromság ünnepe utáni tizedik vasárnapon 10.04-től istentiszteletet hallhatunk az MR1 – Kosuth rádió hullámhosszán Nyíregyházáról. Igét hirdet Kovács László Attila igazgató lelkész.

HIRDETÉS

Evangelikusok az evangélikus nevelésért a 2011/2012-es tanévben is

Gyülekezeteink szeptember első vasárnapjának offertóriumával évek óta támogatják a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) nevelési-oktatási intézményeit. A tavaly összegyűlt adományt – közel kétfélmillió forintot – ezúton is köszönjük, a pénzt szociálisan rászorult gyermekek támogatására használtuk fel.

A szeptember 4-ei vasárnap offertóriumával az egyházunk intézményeiben tanuló 12 ezer gyermek számára nyújthatunk segítséget.

Isten áldását kérjük az adakozókra és adományaikra!

Az MEE Oktatási és Iskolai Osztálya

Istentiszteleti rend • 2011. augusztus 28.

Szentháromság ünnepe után 10. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: Lk 19,41–48; 2Móz 19,1–6(7). Alapige: Róm 4,1–8. Énekek: 460., 323.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bence Imre; II., Húvösvölgyi út 193., Fébé de. 10. Veperdi Zoltán; II., Modori u. 6. de. 3/4 11. Sztojjanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12. de. 10. Fülöp Attila; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Hokker Zsolt; Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter; du. 6. (organazenés áhítat) Smidéliusz Gábor; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Aradi György; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. Szabó Bertalan; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Szabó Bertalan; IX., Gát u. 2. (katolikus templom) de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. Benkőczy Péter; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. Kovács Viktor; XI., Németszőlgyi út 138. de. 9. (úrv.) Kovács Viktor; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Balicza Iván; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Kende György; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; XIV. Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamásné; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Szabó B. András; Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom) de. 10. Ponicsán Erzsébet; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Vető István; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Vető István; Rákospalota, XVII., Pesti út 111. de. 10. (ökumenikus) Nagyné Szeker Éva; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. dr. Korányi András; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. dr. Korányi András; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Éva; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Éva; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Györi János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budafoke, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; Pilisvörösvár (református templom) du. 2. (úrv.); Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza; Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás de. fél 12.

Istentiszteletek a Balatonnál

Alsódörgicse, Fő u. 43. de. 11.; Balatonakali, Templom tér du. 2.; Balatonaliga, Club Aliga üdülőközpont, Balatonvilágos, Aligai út 1. du. 6.; Balatonalmádi, Bajcsy-Zs. u. 25. du. 4.; Balatonboglár, Hétház u. 17. de. 11.; Balatonfenyves, református imaház, Bem u. 9. du. 6.; Balatonföldvár, Városháza, Petőfi u. 1. du. 2.; Balatonfüred, Bajcsy-Zs. u. 15. de. 9.; Balatonszárszó, Széchenyi u. de. fél 9.; Balatonszemes, Fő u. 34. de. fél 10.; Balatonszepezd, Árpád u. 2. de. 9.; Hévíz, Helikon u. 6. du. fél 5.; Kaposvár, Kossuth u. 26. du. fél 4.; Keszthely, Deák F. u. 18. de. fél 11.; Kötcse, Templom u. 7. de. 10.; Kővágóörs, Arany J. tér 2. de. fél 12.; Mécshely, Kossuth L. u. de. 11.; Nagyvács, Temető u. du. 2.; Révfülöp, Villa Filip tér 2. de. 10.; Siófok, Oulu park de. 10.; Szentantalfá, Fő u. de. háromnegyed 10.; Taliándörögd, Petőfi u. 1. du. 2.; Tapolca, Darányi u. 1. de. fél 9.; Veszprém, Kossuth u. 4. de. 10.; Zánka, Rákóczi u. de. fél 9.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úr tetteit!

In memoriam Vető Béla (1927–2011)

Szerettük őt, és szerettük volna, ha még maradhat közöttünk. Temetésekor mégis hálaadásra gyűltünk össze. A 118. zsolttár szavaival hálát adtunk életéért, lelkesi szolgálatáért. Megköszöntük Istennek, hogy nyolcvan-négy évet élhetett családjá és gyülekezete közösségében.

Megköszöntük, hogy bölcs szavaival, kedves lényével, konfliktusokat megoldani képes és kész magatartásával épített és gazdagított bennünket, hogy szavaival és tetteivel tanuskodott Krisztusról, akire ő is alapozta életét, aki őt is meggyőzte az evangélium igazságáról, hogy Jézus Krisztusban élet és halál más értelmet nyer: aki benne bízunk, az „halmeghal is, él”.

Hamvainál állva felelevenítettük értékes életét, amely 1927. július 16-án kezdődött Budapesten. Vető Bélát tanulmányai végzetével Békéscsabán szentelte lelkésszé Szabó József püspök. Segédlelkészi éveit követően a Magyarországi Evangélikus Egyházegyetem ügyvivő lelkésze, majd a Luther Márton Intézet igazgatója volt.

1956-ban lett a veszprémi gyülekezet lelkésze. Ezt a szolgálatot tizen-nyolc és fél évig töltötte be olyan időszakban, amikor az önkény és a félelem uralkodott a városban. Ő azon-

ban – a gyülekezet javát tartva csak szeme előtt – harcolt az egyházköz-ség ingatlanjaiért.

Nagy öröme volt, hogy 1972-ben öt hónapos ösztöndíjat kapott Finnor-

szágba; az ébredési mozgalmak és a finn népfőiskolák egyházi jelentőségét tanulmányozhatta. Sokszor mesélte élményeit lelkesi körben, baráti társaságban.

1975-ben az Evangélikus Országos Levéltár vezetője lett, e munkakörben nyugdíjazásáig dolgozott. Levéltár-vezetői munkája nem szakította el a gyülekezeti lelkész legsajátosabb szolgálatától, az igehirdetéstől, mert szívesen vállalt lehetőségeket a különböző budapesti gyülekezetekben.

Vető Béla boldog családi életet élt a békéscsabai származású Molnár Éva banktisztviselővel, aki hűséges társaként állt mellette nemcsak a házasságban, hanem a gyülekezeti munkában is: ő vezette a gyermekbibliaköri foglalkozásokat. Házasságukból három fiúgyermek született, akik tíz unokával ajándékozták meg őket. Ötvenedik házassági évfordulójukat a veszprémi templomban ünnepelték, mert Vető Béla nyugdíjazása után visszaköltözött szeretett gyülekezetéhez Veszprémbe. Ebben az időszakban írta meg a veszprémi gyülekezet és temploma kétszáz éves történetét.

2004 tavaszán – Isten kegyelmének köszönhetően – felgyógyult súlyos betegségéből. Az azóta eltelt hét esztendőben Isten még sok áldásban részesítette: megkeresztelhetette két legkisebb unokáját, részt vehetett egyik unokája konfirmációján és legidősebb unokája esküvőjén.

A ravatalánál összegyűlt gyászoló gyülekezet kedves énekét énekelte: *Té vagy reményem sziklaszála*. A veszprémi lelkészek – Isó Zoltán és Isó Dorottya – a feltámadás biztos hitében hirdették: „Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úr tetteit!” (Zsolt 118,17)

■ ISÓ DOROTTYA

Isten arcai a Napvető táborban

Isten különböző arcaival ismerkedhetett az a nyolcvan gyerek, aki részt vett Piliscsában, a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban tartott tizenötödik Napvető evangélikus gyerektáborban. Az augusztus 7–13. közötti egy hetet a KÖSZI, azaz a Keresztény Önkéntesek Szövetsége az Ifjúságért rendezte meg Kelényi Zsolt vezetésével.

Az ország harminckét településéről érkezett táborlakók megismerkedtek Isten teremtő, szenvedő, gyó-

díszdobozt vagy éppen gyurmafilmet készíthetett a kézművespalotában. Emellett népszerűek voltak az olyan – az egész tábort egyszerre megmozgató – játékok, mint a *Portya*, a *Forgószínpad* vagy az egész hetet humorosan összefoglaló *Témazáró*. A kiscsoportok mindennap izgatottan készültek produkciójukkal az utolsó este megrendezett *Ki mit tud?-ra*.

Az áhítatokat és a közös énekléseket a zenélő táborozókból álló *Napvető Band* szolgálata színesítette. Autentikus görög zenére is tanulhattak táncot a résztvevők – akiknek a létszáma erre az estére a közeli református gyerektábor lakóival (vezetőkkel együtt) százharminc főre egészült

jártak ugyanitt. Talán mindezeknek együttesen köszönhető, hogy a tizenötödik Napvetőt a tábor történetében az eddigi legnagyobb létszámmal, nyolcvan gyermek részvételével tartotta meg a húszfős vezetői csapat. Külön köszönet illeti a Béthel vezetőjét, Varga Gábort és feleségét, Zsuzsát, hogy gondot viseltek az alkalmanként (vendégekkel kibővülve) száznál is több táborozóra.

Mintegy harminc gyermek az alacsony részvételi díj ellenére sem tudott volna eljőni, ha nem nyújt számukra szociális támogatást a Szívvel-Lélekkel Alapítvány.

A rengeteg tartalmas program a gyerekek mellett a vezetőket is feltöltö-

FOTÓ: HORVÁTH MARTI

gyító, haragvó és gondoskodó arcával. Mindezt a Kovács Áron lelkész – a tábor lelki vezetője – és teológusok által tartott áhítatokon, majd kupa-tanácsokon, azaz kreatív hittan-órákon beszéltek meg, játszották el, rajzolták le, életkoruk szerinti kiscsoportokba rendeződve.

A lelki táplálék mellett nem maradhatott el a testi felüdülés sem, így a táborlakók délutánoként számháborúztak, úsztak vagy éppen fociztak. Aki pedig kezűgyességét szeretne volna kipróbálni, üveget festhetet,

ki. A tábor egyik fénypontjaként a *Kaukázus* és a *Kafkáz* zenekar énekes, Kardos-Horváth János varázsolt gyermekdalaival felejthetetlen táborüzenet hangulatot.

A tábor szervezői kilenc hónapig készültek a rendezvényre, havonta megbeszélést tartottak, szakmai képzésen és lelki felkészülésen vettek részt. A színes önkéntes csapatban egyszerre vannak jelen azok, akik hagyományosan – tíz éve – a Napvető tábor szervezői, valamint fiatalabbak is, akik néhány éve még gyerekként

tötte, és olyan élményt nyújtott számukra, amely kitart a jövő évi Napvetőig. A találkozásig azonban nem kell egy évet várni: október 7–9. között rendezik meg a KÖSZI-tábor-találkozót, melyre az ideitől valamilyen KÖSZI-s táborának – a *Téli bereknek*, az *Életfonalnak* és a *Napvetőnek* – a résztvevőit várják. Az együttlétre már lehet jelentkezni a <http://koszi.lutheran.hu> internetes oldalon.

■ MALÍK MÁTYÁS, PELLIONISZ PETRA

Le a kalappal!

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Sánta Anikó

► A boltban a természetett fajtáját szoktuk vásárolni, de érdemes kipróbálni a vadon termőket is. Ha valaki fél maga szedni, a piacokon biztonságos, szakértők ellenőrzött árut lehet vásárolni, de a saját magunk által gyűjtöttet is bevizsgálják. A néhány héttel ezelőtti csapadékos időjárás kedvezett a növekedésüknek, mondhatnánk, hogy gombamód elkezdtek szaporodni, de hát épp a gombákról van szó!

Növényeknek gondolnánk, sőt annak is szoktuk nevezni, pedig már az iskolában megtanultuk, hogy a gomba sem nem növény, sem nem állat, hanem egy különálló csoportot képez a rendszertanban.

A gombáknak mint lebontó szervezeteknek rendkívül fontos szerepük van a bioszféra anyagkörforgalmában. A földtörténet során az élőlények fejlődése egyre nagyobb fajszámot, biomassza-termelést és egyre többféle lebontandó anyagot hoz létre. Ezzel szükségszerűen együtt nőtt és fejlődött a lebontó és parazita szervezetek fajszáma és biokémiai potenciálja.

A ma élő ismert gombafajok száma közel százezer, a még ismeretleneké pedig elérheti az egymilliót is. A gombák közé sorolt szervezetek igen változatosak, közéjük tartoznak a hétköznapi értelemben vett nagy-

gombák, de számos mikroszkopikus szervezet is. Az élet minden területén jelen vannak, jó vagy rossz hatást gyakorolnak az élő szervezetekre. A kenyeret az élesztőgombák kelesztik meg, a bort és a sört szintén élesztőgombák erjesztik meg. A gombák termelnek méreganyagokat is, de a fertőző betegségeket gyógyító antibiotikumokat is nekik köszönhetjük.

Mégis, ha gombáról beszélünk, elsősorban az emberi fogyasztásra alkalmas nagygombák jutnak eszünkbe. A természet csiperke egész évben kapható, ezt ismerjük a legjobban, és ezt fogyasztjuk a leggyakrabban. Sokkal izgalmasabb azonban az ízviláguk a vadon termő gombáknak. Most van az ideje a sárga róka-gombának, a szefügombának, a különböző tinóruknak, a pófetegeknek, lassan kinő a földből a nagy őzlábgomba, és még sorolhatnánk a sokféle ízletes gombát. Az én egyik kedvencem a sárga róka-gomba, nagyon finom leves vagy mártás készíthető belőle.

A másik nagy kedvenc a legelőkön és réteken növő szefügomba. Elképesztő élmény a fű között megtalál-

ni a kis barna kalapokat, amelyek varázslatosan illatosak, különösen akkor, amikor a különböző gyógynövények, például a kamilla vagy a cickafarkfű között nőttek. Belőlük levest, de leginkább gombapörköltet szoktam főzni, szerintem úgy a legfinomabb.

Az utóbbi évek nagy felfedezése számomra az őzlábgomba. Az augusztusi esők növesztik, főleg az akácerdőkben lelhetők fel. Látványuk is fantasztikusak ezek a hatalmas kalappal álldogáló gombák. Rántva a legfinomabb, de a kisebb, még nem kinyílt kalapokat megtöltik, és úgy sütik ki. Persze ahány ember, annyiféle gomba és elkészítési mód van. Érdemes kipróbálni valamelyiket! Ilyenkor a piacokon biztosan lehet valamilyen vadon termett gombát vásárolni! A gombagyűjtést nagyon körültekintően kell végezni, és gombaszakértővel ajánlott bevizsgáltatni a begyűjtött példányokat!

A gombák a gyógyításban is egyre nagyobb szerepet kapnak. Bizonyos gombák keringési betegségek ellen alkalmazhatók hatásosan, mások az immunrendszerre hatnak pozitívan, így nagy jelentőségük van és lehet a rákgyógyításban, de vannak koleszterinszint-csökkentő hatású gombák is. Gyógyhatású gomba például a shiitake, amelyet szárítva, esetleg por formában is egész évben lehet szerezni.

Érdemes kicsit körülnézni a gombák csodálatos világában!

■ SÁNTA ANIKÓ

EVÉL&LEVÉL

Lehulló morzsák a sárszentlőrinci „közös asztalról”

Az *EvÉlet* legutóbbi, összevont számában jelent meg Bakay Péter lelkész testvérem beszámolója a Közös asztal konferenciáról. Az alábbiakban személyes élményeimert írtam le. Kérem, szíveskedjenek közölni!

Hárman indultunk el Győről nemrég: egy nyugdíjas baptista fodrásznő, egy katolikus cigány fiú, valamint egy evangélikus lelkész, a levélíró. Már az érkezéskor meglepett minket a tábor egyik szervezője, amikor a teleháztól továbbkalauzolt egy lakóházhoz, ahol *Lambada Mari* és *Viktor* szívesen fogadott bennünket.

Elhelyezkedés, kipakolás után igyekeztünk a templomba, ahol a szervező, Bakay Péter lelkész kollégám kö-

szöntőjével, Jézus bennünket is megszólító, elhívó szavairól szóló igehirdetésével, gitározással és sok énekléssel kezdetét vette a táborigényprogram.

Már a templomban is ismerkedtünk egymással, majd *Ilyés Gábor* remek tarhonyás lecsójának elfogyasztása közben is beszélgettünk újdonsült ismerőseinkkel, testvéreinkkel, barátainkkal...

Patrik már első este örömmel beszélgetett anyanyelvén szállásadónkkal, Marival, akinek férje, Viktor közben kérdezte őket, miről beszélnek, hiszen magyar cigány léte-e ő csak magyarul tud... Megható volt, amikor egyik este Péter bácsi így köszönt el Patriktól: „Lási rátyi Da lo dász!” vagyis: „Jó éjszakát adjon az Isten!”

Öröm volt látni, hogy Jézus körül-

az ige, az igehirdetés, az igehallgatás, az imádság, az énekek szárnyain lelkünk közeledett egymáshoz, s két nap után úgy köszöntünk el egymástól, hogy „viszontlátásra: Sárszentlőrincen vagy máshol!” Mivel helyi asszonyok, köztük Mari is részt vettek a vendéglátásunkban a közösségi háznál, vasárnapra Viktor készítette el a meglepetést: halászelevet és rántott pontyot, amit indulás előtt jó étvágyal fogyasztottunk el.

Adja meg az Úr Jézus, hogy folytatódjon, ami elkezdődött közöttünk: a testvéri szeretet és barátság! „Hir lad Devla!” Egyházunkban ezt a köszöntést így ismerjük: „Erős vár a mi Istenünk!”

MAGASSY ZOLTÁN
lelkész (Bőny)

Történelmünk egyik legsötétebb napja

► Az alábbiakban nem Muhiról, Világosról vagy Trianonról lesz szó – de Mohácsnak már komoly köze van írásunk témájához. Most, hogy a nándorfehérvári diadal 555. évfordulóján az Országgyűlés nemzeti emléknappá nyilvánította július 22-ét, egy másik nándorfehérvári napról is meg kell emlékeznünk mint történelmünkben az egyik – több okból is – legsötétebb dátumról.

1456-os kudarca után az Oszmán Birodalom hatvanöt év elteltével próbálkozott ismét hódítani erre felé – immár sikerrel. A nyugati-keresztény Európa kulcsát, Nándorfehérvár várát 1521. augusztus 29-én foglalta el.

E nap inentől kezdve a török kabanapja, számunkra pedig gyásznapi. Rá pontosan öt évre, 1526. augusztus 29-én arat diadalt felettünk a mohácsi síkon, ezzel kezdődött „Magyarország romlása”, majd tizenöt év múlva ugyannerre a napra időzítí Budácsellel történő bevetelét is. Nem előbbre tehát s nem későbbre, hanem ugyanarra a – számára szerencsét hozó – napra, augusztus 29-re! A két, majd három részre szakadt ország Európa élvonalából – a mátyási fénykorból – sötét és mélyen válságos századokba zuhant.

Legújabb kori történelmünkben is kísért augusztus 29-e: egy modern kori hódoltság, közel félszázados katonai megszállás kezdőnapja. A hírhedt román köpönyegfordítást, a királyi román hadsereg 1944. augusztus 23-i átállását követően, a jól

kiépített Árpád-vonalat megkerülve, Magyarország határát a napon lépte át Észak-Erdélyben a – későbbiekben kötelezően „dicsőségesnek” meg „felszabadítónak” mondott – Vörös Hadsereg. Hazánk újabb válságkorszakot volt kénytelen átélni.

Augusztus 29-e a Szűz havának első dekádjába esik. A népi vallásosságban egyedül e hónapnak van jelzője: Arató Szűz. (További érdekessége, hogy népmeséinkben minden tündér meg boszorkány és vasorrú bába a Szűz jegy képviselője!) Az asztrálmítológia ismerői szerint az Arató Szűz legfontosabb tulajdonsága az, hogy életet ad, életet vesz.

Nekünk magyaroknak, az utóbbiból – az élet elvételeből – jutott ki bőségesen!

■ OZSVÁTH SÁNDOR

HIRDETÉS

Istennek hála, Kiskőrösön szeptember 4-én, vasárnap avatjuk a város mindaddig egyetlen egyházi oktatási intézményét, a Harangvirág Evangélikus Óvodát. Délelőtt 10 órakor a templomban *Gáncs Péter* elnök-püspök hirdeti Isten igéjét, majd az istentisztelet után felavatja az óvodát.
Lupták György esperes

HIRDETÉS

Pályázat

A Mórchidai–Árpási Evangélikus Egyházközség pályázatot ír ki megüresedett lelkészi állására. Az egyházközség várja azoknak a lelkészeknek a jelentkezését, akik szolgálatukat szívesen folytatnák a nyugati határ közelében, a Győr-Mosoni Evangélikus Egyházmegyében.

A lelkész jövedelme az országos átlagnak megfelelő. A lelkész rendelkezésre áll a felújított, háromszobás lelkészlakás, egy közös rendszerre rákötött, de külön is működtethető gáz-, illetve vegyes tüzelésű kazán, dupla garázs, nagy udvar és kert, valamint külön bejárattal, modern, felszerelt iroda. A szolgálat ellátásához gépkocsi rendelkezésre áll.

A szolgálatokról és a feltételekről részletes információ kérhető a Győr-Mosoni Evangélikus Egyházmegye esperesi hivatalában (9200 Mosonmagyaróvár, Magyar u. 33.). A személyes kapcsolatfelvétel a 20/824-9712-es egyházi mobilszámon, a 96/217-160-as vonalas számon vagy a kissmiklos@axelero.hu e-mail címen lehetséges. Az életrajzot is tartalmazó pályázat beküldésének határideje 2011. szeptember 30-a.

A gyülekezet presbitériuma fenntartja a jogot, hogy a pályázatokat előzetesen értékelje. Az új lelkész megválasztásáról a törvényben meghatározott eljárás szerint a gyülekezet közgyűlése dönt.

HIRDETÉS

Meghívó

„Segíts meg minket, Urunk, Istenünk, és gyűjts össze a népek közül, hogy hálát adhassunk szent nevednek, és dicsőítve magasztalhassunk téged!” (Zsolt 106,47)

Hatvanéves a borbányai evangélikus templom! Ünnepelejük meg méltóképpen ezt a jubileumot: Istent dicsőítve, az Úr Jézus Krisztusban adott kegyelméért hálát adva, Szentlelkének engedve! Ebből az alkalomból ünnepi hálaadó istentiszteletet tartunk – úrvacsorával és szeretetvendégséggel – szeptember 3-án, szombaton 11 órakor (Nyíregyháza-Borbánya, Kállói út 94.). Igehirdetéssel szolgál közöttünk *dr. Fabiny Tamás*, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke. Szeretettel hívjuk Önöket az együtt ünneplők közösségébe!

Veres Jánosné körzeti felügyelő, Adámi László lelképásztor
Nyíregyházi Evangélikus Egyházközség, III. körzet
4400 Nyíregyháza, Luther tér 14. Tel.: 42/508-770

HIRDETÉS

„Mindaddig megsegített minket az Úr!” (1Sám 7,12b)

Szeretettel meghívjuk egy közös ünnepségre és hálaadásra abból az alkalomból, hogy a mérgesi evangélikus templom kívül-belül megújult. Hálaadó istentiszteletünkre és templomunk újrászenteselésére szeptember 3-án, szombaton délután 2 órakor kerül sor. Az igehirdetés szolgálatát *Szemerei János*, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke végzi. Az istentisztelet után hívunk és marasztalunk mindenkit az azt követő szeretetvendégségre!

Mérgesi-Rábacszentmihály-Rábacsécsény presbitériuma
Levél cím: Evangélikus gyülekezet, 9136 Mérgesi, Béke tér 1.

HIRDETÉS

A Luther-rózsa színei

Anyanyelv – egyház – nemzet

A Magyar Evangélikus Konferencia tanulmányi konferenciája
2011. szeptember 30. és október 1. között
a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban.

Szeptember 30., péntek

- 17.00: Érkezés, regisztráció, a szobák elfoglalása
- 18.00: Vacsora
- 19.00: Nyitóáthítat – id. Zászkaliczky Pál – általános bevezetés
- 19.30: Írott betűvel és hirdett igével a megmaradásért – Bence Lajos író, szerkesztő és Gabrijela Bence gyülekezeti felügyelő (Alsólendva, Szlovénia)
- 21.00: Egyházi turizmus – beszámoló és ötletbörze – Kocsis István
- 21.30: Esti imádság – Hafenschner Károly

Október 1., szombat

- 8.00: Reggeli áhítat – Gáncs Péter püspök
- 8.30: Reggeli
- 9.15: A négyelvű reformáció a Kárpát-medencében – Csepregi Zoltán egyháztörténész-professzor (Evangélikus Hittudományi Egyetem)
- 10.30: Kávészünet
- 11.00: A múlt terhe, a jelen gondja, a jövő lehetősége a szlovák-magyar kapcsolatokban – Demmel József doktorandusz történész (Eötvös Loránd Tudományegyetem)
- 12.30: Ebéd
- 13.30: Kerekasztal-beszélgetés – vezeti Fabiny Tamás püspök
- 15.00: Záró istentisztelet úrvacsorával – Fabiny Tamás püspök

Szeretettel várjuk a téma iránt érdeklődő testvéreinket. A részvételi díj szállással, teljes ellátással: 5400 Ft.

Jelentkezni szeptember 20-ig lehet postai levélben az oktatási központ címén (8253 Révfülöp, Füredi út 1.), illetve e-mailen a revfulop@lutheran.hu címen.

HÍREK, HIRDETÉSEK

A nyugdíjas lelkészcsaládok őszi első találkozáját szeptember 2-án fél tízkor tartjuk a Deák téri gyülekezet nyugdíjstermében, ahol az áhítat után a kétszáz éves templom történetéről szóló könyvet – Zászkalicsky Péter: *Oltalom a zivatárban* – és az ezzel kapcsolatos múzeumi kiállítást ismerjük meg. Szeretettel várjuk az érdeklődőket.

HIRDETÉS

A közeljövőben – *Tóth Ernő* volt nemeskéri kántortanító életéről – megjelenő könyv nyomdai költségének támogatására kérem adományukat a következő bankszámlaszámra: 11656007-52967101-56000000. Tóth Csaba, 8960 Lenti, Zrínyi Miklós u. 8/b.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÖRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐMESTER

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levél cím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 12.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Üdülések – 5 nap félpanzióval – Miszkolcra: 27 500 Ft, Harkányban: 29 000 Ft, Zalakaroson: 26 400 Ft. Kisbér Tourist. Telefon: 34/352-700.

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

HIRDETÉS

Az Evangelikus Hittudományi Egyetem szeptember 9-én, pénteken 14.30-kor tartja tanévnyitó istentiszteletét és ünnepi ülését a budapest-zuglói evangelikus templomban (Budapest XIV., Lőcsei út 32.). Az istentisztelet igehirdetői szolgálatát Szemerei János püspök végzi. Az ünnepi ülést rendezik: megnyitás; rektori beszéd; elsőévesek fogadalmátétele; mentori megbízólevelek átadása; bejelentések; Himnusz. Ünnepünkre szeretettel meghívjuk.

Dr. Szabó Lajos rektor

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból augusztus 28-ától szeptember 4-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>7.00 / Echo Tv Isten, Isten (vallási műsor)</p> <p>9.30 / Rádió 17 (Budapest) Lélekhangoló Az Evangelikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.radio17.hu)</p> <p>10.25 / m1 Evangelikus magazin (ismétlés: 13.15 / m2)</p> <p>10.50 / m1 Evangelikus ifjúsági műsor (ismétlés: 13.45 / m2)</p> <p>11.00 / m1 Országos református tanévnyitó istentisztelet. Közvetítés a budapesti Kálvin térről</p> <p>19.30 / Duna Tv Nemzeti tanévnyitó</p> <p>21.00 / m1 T. Ú. K. – <i>Tanár úr kérem!</i> (magyar tévéfilm, 2011)</p>	<p>13.04 / Kossuth rádió Esti Kornél Kosztolányi Dezső novella-füzérét felolvassa Máté Gábor</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangelikus egyház félórása</p> <p>14.35 / RTL Klub Diana, a nép hercegnője (angol film, 1998) (98')</p> <p>15.30 / m1 Szent István vándorlás – Az országos kék túra mentén A Bükk Nemzeti Parkban</p> <p>22.50 / Filmmúzeum Napló gyermekeimnek (magyar filmdráma, 1982) (106')</p> <p>23.15 / Duna Tv Kutya éji dala (magyar játékfilm, 1983) (140')</p>	<p>5.26 / m1 Hajnali gondolatok</p> <p>6.35 / Duna Tv A történelem útvesztői</p> <p>16.35 / Duna Tv Duna anziksz (magyar ismeretterjesztő sorozat) A Duna és a Száva találkozásánál</p> <p>18.05 / HBO Kapitány és katona: a világ túlsó oldalán (amerikai kalandfilm, 2003) (133')</p> <p>21.00 / Duna Tv Idegölő (magyar játékfilm, 2006) (96')</p> <p>21.00 / m1 Az ember melegségre vágyik Jelenetek Örkény István írásai nyomán</p> <p>23.00 / MR2 – Petőfi rádió Akusztik. Válogatás a műsor legjobb felvételeiből</p>	<p>6.35 / Duna Tv Isten kezében</p> <p>12.55 / MR3 – Bartók rádió Budapesti Bach-hét 2011 Finta Gergely és Mekis Péter orgonahangversenye</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház félórása</p> <p>14.10 / m2 Gyaloglás Gulágyföldön Észak-Urák</p> <p>14.35 / Kossuth rádió Tér-idő Lapok az osztálynaplóból</p> <p>15.00 / Duna Tv Élő népzene</p> <p>18.00 / MR3 – Bartók rádió Liszt városai – Doborjántól Bayreuthig Esztergom</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>10.35 / m1 A kékvércse (magyar természetfilm, 2003)</p> <p>12.05 / MR3 – Bartók rádió Bravissimo! Benne: Nicolas de Grigny: Veni Creator Spiritus – Pünkösdi himnusz</p> <p>18.00 / PAX Poézis együttes (koncertfilm)</p> <p>19.42 / Kossuth rádió Csak a világ végére... Válogatás a Ghymes együttes lemezéről</p> <p>20.30 / m2 Hogy volt?!... A 75 éves Csukás István televíziós munkáiból</p> <p>21.25 / TV2 A katedrális (kanadai–német történelmi kalandfilm, 2010)</p> <p>23.40 / Duna Tv A szegedi szikra (magyar dokumentumfilm)</p>	<p>5.20 / m1 Hajnali gondolatok</p> <p>7.10 / Duna Tv Magyar elsőők Az első magyar kerékpárosok</p> <p>13.27 / MR3 – Bartók rádió XIII. budapesti nemzetközi kórusverseny 2011 Bijesen: Gloria</p> <p>Liszt: Ave maris stella</p> <p>13.30 / PAX Hét ima (koncertfilm)</p> <p>16.15 / Duna Tv Építészet XXI Csontos János műsora</p> <p>18.20 / m2 1100 év Európa közepén</p> <p>18.20 / Duna II. Autonómia Magyar történelmi arcképcsarnok. Korányi Frigyes</p> <p>20.50 / Duna II. Autonómia Kézjegy Cserhalmi György-portré</p>	<p>07.05 / Duna Tv Az Ótestamentum (olasz sorozat)</p> <p>13.45 / m1 Delta (tudományos magazin)</p> <p>14.45 / m1 A gimista nagyapa (francia–belga családi vígjáték, 2006) (97')</p> <p>15.05 / MR3 – Bartók rádió Egy zenemű – több előadás Bach: Jesu, meine Freude – motetta BWW 227.</p> <p>18.04 / Kossuth rádió A Metró Klubtól a Szigetig (zenei műsor)</p> <p>19.15 / Duna Tv A kék pillangó (kanadai játékfilm, 2002) (98')</p> <p>22.10 / m2 Ahová a pápa is gyalog jár (brazil filmszatíra, 2007)</p> <p>0.55 / m1 Koncertek az A38 hajón. PASO</p>	<p>8.05 / MR6 – A régió rádiója Kapocs (vasárnapi ökumenikus műsor)</p> <p>9.40 / m1 Református magazin</p> <p>10.05 / m1 Evangelikus ifjúsági műsor</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó)</p> <p>15.00 / m2 Templomi orgonák titkai</p> <p>15.05 / MR3 – Bartók rádió Beszélgetések az egyházzeneről Harangok</p> <p>16.00 / MR3 – Bartók rádió Liszt Ferenc zongoraművei Részletek a Krisztus című oratóriumából</p> <p>Magnificat</p> <p>21.15 / MR3 – Bartók rádió Az emberi hang dicsérete Palestrina: Missa dum compulerentur; Kodály Zoltán: Budavári Te Deum</p>

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Istenem, elcsügged a lelkem, azért terád gondolkodok. Zsolt 42,7 (Jak 5,13; Lk 19,41–48; Róm 9,1–8.14–16; Zsolt 101) Hogy elcsüggedt, megviselt, megtépázott lelkivilágát a mai kor embere egyensúlyba hozza, többnyire különféle nyugtatószereket vagy egyéb speciális terápiákat használ. A zoltáriról régóta bevált fő terápiája, hogy az élő Istenhez fordul lelki nyomorúsága idején. Óhoz viszi, neki beszél el panasza, nála teszi le terheit, tőle várja a szabadulást. Lelki bajokra Jakab is elsősorban ezt a gyógymódot ajánlja: „Szenved-e valaki közöttetek? Imádkozzék!”

Hétfő

Vizet fakasztok a pusztában és folyókat a sivatagban, hogy inni adjak választott népemnek. Ézs 43, 20 (Jn 7,37; Róm 11,1–2; Mt 12,1–14) Emberi ismeret szerint lehetetlen, minden elképzelést meghaladó tetteket visz véghez az Úr övéiért. Minél nagyobb a szükség, annál nagyobb a segítség, hogy választott népének élete legyen, és bővítködjön. Számokra is elkészítette már az újat, a te életedbe is hozza már ajándékait. Hamarosan látni fogod.

Kedd

Ezt mondta Isten: Legyen világosság! És lett világosság. 1Móz 1,3 (Jak 1,17; Lk 21,5–6.20–24; Mt 12,15–21) Az Úristen első teremő cselekedete a világosság létrehozása, a világosság és a sötétség elválasztása, elkülönítése. Éles hátár van a kettő között, a kettőt nem lehet összekeverni vagy összetéveszteni. „...az Isten világosság, és nincsen őbenne semmi sötétség” – olvassuk János első levelében (1Jn 1,5), János evangéliuma pedig Jézusról beszél úgy, mint a világ világosságáról. Isten igéjének velejárója, természetes tulajdonsága is éppen ez: átlátható, megbízható, hűséges, tiszta fényforrás.

Szerda

Isten kezében vannak a föld mélységei, a hegyek ormai is az övéi. Zsolt 95,4 (Jn 5,5.8–9; Jn 4,19–26; Mt 12,22–32) Magasság és mélység – fizikai, lelki és szellemi értelemben egyaránt a teremő Isten hatalmának van alávetve. A természet térben és időben szédítő méretű jelenségei, ámulatra méltó erői fölött mint emberi életünk örömei és nyomorúságai fölött is ő az Úr. Ez a zoltár Isten dicséretére szólítja fel a mindenkor imádkozót: ismerd fel, ismerd el és tiszteld ezt az örök isteni fölényt, amely ugyanakkor kegyelemmel és irgalommal öleli át a mindenséget.

Csütörtök

Csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak. Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban. Jób 42,5–6 (Lk 18,13; Róm 11,13–24; Mt 12,33–37) Az istenfélő Jób szavai ezek, akiről becsület és feddhetetlen élete alapján maga az Úr mondja ezt: „Nincs hozzá fogható a földön...” (Jób 1,8) Göggel fertőzött kereszténységünkről, önhittségünkről rántja le a leplet Jób vallomása. Ha ez az Istentől dicséretet nyert ember is kénytelen rádöbben saját hitének és kijelentéseinek hamisságára, akkor bizonyára nekem is nagy szükségem van az önvizsgálatra. Ahogyan Luther is írja első tételében: „Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: »Térjete meg!« – azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen (Mt 4,17)”.

Péntek

Hiszen tudja, hogyan formált, emlékszik rá, hogy porból lettünk. Zsolt 103,14 (1Kor 15,51; Lk 23,27–31; Mt 12,38–42) Az alkotó ismeri csak igazán saját alkotását. A teremő Isten is tisztában van az esendő, gyenge, gyarló ember sebezhetőségével és mulandóságával; ezt figyelembe véve, erre „emlékezzé” közelít hozzá – vétkének megfelelő büntetés helyett – irgalmas szeretettel.

Szombat

Jaj azoknak, akik jogtalan rendeleteket hoznak, mert elnyújtják a nincstelenek perét, megfosztják jogaitól a nyomorultakat. Ézs 10,1–2 (Fil 2,4; 5Móz 4,27–35/36–40; Mt 12,43–45) Mai világunkban is számos példát találunk arra, hogy anyagi vagy társadalmi fölénnyel rendelkezve az ember nemegyszer visszaél helyzetével, és kizárólag saját érdekeit tartva szem előtt színtelen gondolkodás nélkül károsítja meg azt, aki nem képes kiállni jogaiért. A prófétai szó egyértelmű: Isten a megaláztatott és kisemmizettek mellett áll, és számon kéri az „özvegyek és árvák” ellen elkövetett bűnöket.

■ SMIDÉLIUSZ ANDRÁS

HIRDETÉS

Református egyetemi lánykollégium szálláslehetőséget kínál Budapesten. 30/319-0559.

HIRDETÉS

Isten iránti hálával tudatjuk, hogy a Szentendrei Evangelikus Zenei Óvoda szentelés szertartása szeptember 4-én, vasárnap délután 3 órakor kezdődik a szentendrei evangelikus templomban (Bükkös part 2.). Az ünnepi alkalom dr. Fabiny Tamás, az Észak-Evangelikus Egyházkerület püspöke, valamint Bence Imre, a Budai Evangelikus Egyházkerület esperese szolgál. Szeretettel hívjuk háláadó ünnepünkre!

A Szentendrei Evangelikus Egyházközség

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangelikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu).
Korrektor: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com).
Rovatvezetők: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Kónsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) irásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket az hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

